

ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ
ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΣΟΦΙΑ ΤΣΙΡΑΚΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2015
Ε.Μ.Π.

__ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

__ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ 4-5
__ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΜΑΣΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ	ΣΕΛ 6-9
__ ΣΤΑΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ	ΣΕΛ 10-11
__ ΕΙΔΗ ΞΕΡΟΛΙΘΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	
__ ΞΕΡΟΛΙΘΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ	ΣΕΛ 12-13
__ ΚΑΘΎΨΟΣ ΞΕΡΟΛΙΘΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΣΕΛ 14-15
__ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ	
__ ΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	ΣΕΛ 16-17
__ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΣΕΛ 18-21
__ ΤΟ ΛΑΤΟΜΕΙΟ	ΣΕΛ 22-25
__ ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
__ ΕΠΙΡΡΟΕΣ	
__ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	ΣΕΛ 28-33
__ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ	ΣΕΛ 34-39
__ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	ΣΕΛ 42-53
__ ΤΕΛΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	ΣΕΛ 54-81
__ ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ	ΣΕΛ 82-87
__ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΑ/ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ	88-101

__ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η καταγωγή μου από την ευρύτερη περιοχή των Ιωαννίνων γρήγορα με έφερε σε επαφή με την λαϊκή παραδοσιακή αρχιτεκτονική της Ηπείρου, μου δημιούργησε εικόνες και βιώματα στο πέρασμα του χρόνου που ενέτειναν το προσωπικό μου ενδιαφέρον για το υλικό και την επεξεργασία της πέτρας (λάξευση, χτίσιμο) και τελικά με οδήγησαν στην επιλογή του συγκεκριμένου θέματος.

Τα Μαστοροχώρια υπήρξαν μία από τις μεγαλύτερες κοιτίδες μαστόρων της πέτρας στον ελλαδικό χώρο. Η φήμη που απέκτησαν οι μάστορες είχε ως αποτέλεσμα να συνδεθεί η ιστορική ταυτότητα μίας ολόκληρης περιοχής με αυτή τους τη δραστηριότητα. Επομένως οι μνήμες και η ιστορία του τόπου σε συνδυασμό με την ανάγκη διάσωσης και διατήρησης της τέχνης της πέτρας αποτέλεσαν βασικούς παράγοντες επιλογής της περιοχής Εξοχής Μαστοροχωρίων Κόνιτσας.

Η επιλογή αυτή όμως, λειτουργεί και ως απάντηση στη συνεχή ανάγκη των οικισμών για επισκευές και επανάχρηση του κτιριακού τους δυναμικού καθώς και ως μέσο ενίσχυσης της ευρύτερης εικόνας της περιοχής ως προορισμό ήπιου εναλλακτικού τουρισμού (φυσιολατρεία, πολιτισμός κλπ).

Πιο συγκεκριμένα το ανενεργό λατομείο ως περιοχή επέμβασης προσφέρει τη δυνατότητα στους μαθητές του συγκεκριμένου κέντρου να αποκτήσουν μία άμεση και βιωματική σχέση με το υλικό παρακολουθώντας όλη τη διαδικασία επεξεργασίας της πέτρας σε κάθε της βήμα από την εξόρυξη και τη διαλογή της μέχρι τη λάξευση και το χτίσιμό της.

Παράλληλα όμως ικανοποιείται η ανάγκη επανάχρησης και αξιοποίησης του λατομείου, ενός λατομείου από τα δεκάδες στην περιοχή του Ν. Ιωαννίνων που με το πέρασμα των ετών εγκυμονούν πλέον κινδύνους τόσο για το περιβάλλον όσο και για τους κατοίκους.

ΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΜΑΣΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

Το σύνολο της ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής φτιάχτηκε από τους λαϊκούς, ανώνυμους αρχιτέκτονες. Αυτοί οι παραδοσιακοί τεχνίτες, οργανωμένοι σε ομάδες, ταξίδευαν από περιοχή σε περιοχή και έχτιζαν κτίρια, γέφυρες, βρύσες, πηγάδια, μύλους, εκκλησίες, κωδωνοστάσια, παλάτια και μιναρέδες για τους Μπέηδες, αρχοντικά, κάστρα, πολιτείες και κάθε άλλη κατασκευή των παραδοσιακών οικισμών. Η Ήπειρος είναι κοιτίδα των μαστόρων, οι οποίοι προέρχονται από τρεις περιοχές: τα χωριά της Κόνιτσας, τα Τζουμέρκα και τους Χουλιαράδες.

Η ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

Η ανάγκη των μαστόρων να επικοινωνούν μυστικά μεταξύ τους, δίχως να επιτρέπουν σε κάποιον έξω από το συνάφι να διεισδύσει στα μυστικά της δουλειάς τους οδήγησε στη δημιουργία συντεχνιακών διαλέκτων - τα κουδαρίτικα ή κουδαράϊικα. Έτσι «κούφιο» ήταν η οικοδομή, «Κριτσέλης» το αποχωρητήριο, «Θοδώρα» το τσίπουρο, «Μαυρομάτες» οι ελιές και «Απαλό» το λάδι.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

Οι λαϊκοί οικοδόμοι ήταν οργανωμένοι σε συντεχνίες (συνάφια ή ιανάφια) - μπουλούκια (τούρκικα: Boluk = συντροφιά, λόχος). Οι ονομασίες των συντεχνιών των μαστόρων - χτισιάδων διαφέρουν από τόπο σε τόπο. Στην Ήπειρο ονομάζονται Κουδαράϊοι. Οι χτίστες των πέτρινων γεφυριών ειδικά, ονομάζονται κίουπρουλήδες (τούρκικα: Koprui = γεφύρι).

Η μαθητεία στην οικοδομική τέχνη ξεκινούσε από την ηλικία των 15ετών περίπου. Περνούσε από γενιά σε γενιά, στον τόπο της δουλειάς, στα εργαστήρια και στα γιαπιά, υπό την επίβλεψη του αρχιτεχνίτη (πρωτομάστορα). Ταυτόχρονα με τη μαθητεία στο επάγγελμα γινόταν και η πνευματική αγωγή του μαθητευόμενου οικοδόμου. Μάθαινε την τοπική παράδοση και το πως να κρατά και να προσαρμόζει στα έργα του τα ζωντανά στοιχεία της παράδοσης, συμβάλλοντας έτσι στην εξέλιξη και τη συνέχισή της. Μάθαινε επίσης να κατανοεί την πολυπλοκότητα των φυσικών στοιχείων και τις σχέσεις ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και το έργο του. Αυτό του επέτρεπε να κατανοεί καλύτερα τις δυνατότητες και τους περιορισμούς των δομικών υλικών (τα οποία έπαιρνε από το άμεσο φυσικό περιβάλλον).

ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΙΤΩΝ

Επικεφαλής του μπουλουκιού ήταν ο πρωτομάστορας. Αυτός είχε την ευθύνη όλης της ομάδας, της πληρωμής των μισθών, του κλεισίματος των συμφωνιών, των συμβολαίων, της εύρεσης δουλειών, κ.λ.π. Ο πρωτομάστορας ήταν εργολάβος και εργοδότης και συνέταιρος. Ήταν συνήθως και άριστος πελεκάνος - τεχνίτης της πέτρας. Ένα μπουλούκι περιελάμβανε διάφορες ειδικότητες: Πελεκάνος, Χτίστης, Νταμαρτζής ή Μαντεμτζής, Ταβανατζής ή ταβαντζής (μαραγκός), Ασβεστάς, Σκαλιστής, Μπογιατζής, Τσιράκι (Λασποπαίδι). Σημαντικό στοιχείο του μπουλουκιού ήταν και τα ζώα (μουλάρια), τα οποία χρησιμοποιεuan για τη μεταφορά των υλικών (πέτρες από το νταμάρι) και συνόδευαν την ομάδα.

ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΩΝ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

(προορισμοί, διάρκεια, τελετουργικό, αναχώρηση - επιστροφή)

Οι μαστόροι ταξίδευαν σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η δραστηριότητα τους εκτεινόταν στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, την Περσία, την Ινδία, την Αφρική ακόμα και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής όπου αναλάμβαναν μεγάλα δημόσια έργα όπως υποδομές σιδηροδρομικού δικτύου. Οι ομάδες των μαστόρων - χτιστάδων ξεκινούσαν το ταξίδι τους αμέσως μετά την Αποκριά. Η δουλειά είχε από πριν συμφωνηθεί από τον πρωτομάστορα. Η αποδημία διαρκούσε μέχρι τα μέσα του Νοέμβρη περίπου, οπότε η ομάδα επέστρεφε στο χωριό.

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

Όταν οι χτίστες τελείωναν το σκάψιμο των θεμελίων και τοποθετούσαν το πρώτο αγκωνάρι σφάζανε ένα κουρμπάνι (ζώο) για να γίνει το αντέτι (για το καλό). Συχνότερα έσφαζαν έναν κόκορα. Καμιά φορά έσφαζαν τέσσερις κόκορες, στις τέσσερις γωνίες του σπιτιού, για να στεριώσει καλύτερα. Από το σφαγμένο ζώο δεν έτρωγαν ποτέ οι νοικοκύρηδες του σπιτιού (το είχαν για κακό) - μόνο το συνάφι.

Συχνά έριχναν και νομίσματα, χάλκινα ή ασημένια, πάνω στα θεμέλια για να βροντίσουν τα καλορίζικα. Τα νομίσματα τα έπαιρνε ο πρωτομάστορας (αφού άφηνε μερικά στα θεμέλια).

Όσο καιρό διαρκούσε η θεμελίωση του σπιτιού, οι νοικοκυραίοι δεν κοιμόταν από φόβο μήπως εχθροί τους ρίξουν μάγια στα θεμέλια. Φρουρούσαν το σπίτι νύχτα - μέρα.

Οι γυναίκες έκοβαν κλαδιά κρανιάς και τα κρεμούσαν πάνω από την κύρια είσοδο του σπιτιού για να είναι γεροί σαν την κρανιά οι άντρες στο ταξίδι και να γυρίσουν γεροί. Τα μπαξίσια ή το ρίζιμο των μαντηλιών ή τα μανδηλώματα, ήταν έθιμο με το οποίο μάζευαν δώρα από όλο το χωριό, όταν, αφού τελείωναν τη στέγη, ύψωναν δύο πρόχειρους σταυρούς στολισμένους με λουλούδια και τέντωναν σχοινί ανάμεσά τους. Στο σχοινί κρεμούσαν τα δώρα, συνήθως μαντήλια ή ρούχα. Με το τελείωμα του σπιτιού το έθιμο επέβαλε το ζιαφέτι - πλούσιο γεύμα με σφαχτό.

_ΣΤΑΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ

-ΕΞΟΡΥΞΗ/ ΔΙΑΛΟΓΗ

Η λατόμηση της πέτρας ήταν εργασία κοπιαστική και δύσκολη για τα μέσα της εποχής, αλλά περιλαμβανόταν στη συμφωνία των μαστόρων και του εργοδότη για το κτίσιμο της εκάστοτε κατασκευής. Οι νταμαρτζήδες ή λιθαράδες είχαν ως αποστολή την εξόρυξη της πέτρας. Την καλύτερη πέτρα την έβγαζαν μέσα από τη γη. Η επιφανειακή επειδή ήταν ηλιοκαμένη δεν ήταν ανθεκτική. Η διαδικασία ήταν καθαρά χειρωνακτική, με τη χρήση σειράς από σφήνες σιδερένιες ή και ξύλινες, όπου μετά από διαδοχικά χτυπήματα, άνοιγαν και τεμάχιζαν το πέτρωμα.

-ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΥΛΙΚΟΥ

Τη μεταφορά της πέτρας από το νταμάρι ή το ποτάμι, στο εργοτάξιο, αναλάμβαναν οι μαθητευόμενοι εργάτες ή τσιράκια του μπουλουκιού. Με ζώα (μουλάρια) κουβαλούσαν τις πέτρες, τον ασβέστη, την άμμο και τα αφήνανε στους μαστόρους, παρακολουθώντας παράλληλα τη διαδικασία του χτισίματος και μαθαίνοντας κοντά τους την τέχνη.

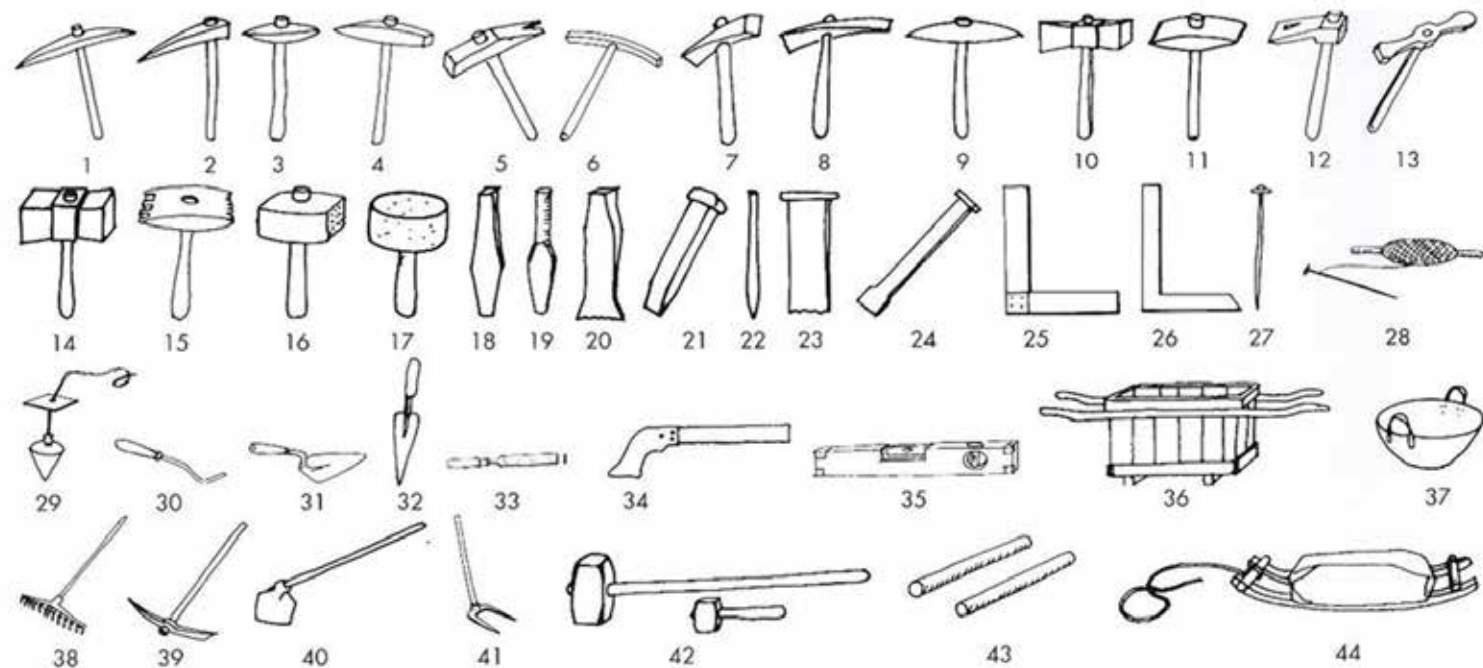
-ΛΑΞΕΥΣΗ/ ΠΕΛΕΚΗΜΑ/ ΧΤΙΣΙΜΟ

Οι πελεκάνοι αναλάμβαναν να φέρουν την ακατέργαστη πέτρα στην τελική της μορφή για χτίσιμο. Ήταν οι πιο ταλαντούχοι και εξειδικευμένοι τεχνίτες. Ήξεραν τις ιδιοτροπίες του υλικού και πως να το χειριστούν, φτιάχνοντας αριστουργήματα. Στη συνέχεια οι λαξευμένες πέτρες οδηγούνταν στους χτίστες για την τελική τους τοποθέτηση στο οικοδόμημα. Ο πρωτομάστορας ήταν κατά κανόνα ο ικανότερος χτίστης. Έχτιζε το πιο απαιτητικό και περίτεχνο μέρος του κτίσματος, το πελεκητό αγκωνάρι, τις καμάρες, τα ανακουφιστικά τρίγωνα και τόξα. Επόμενοι στην ιεραρχία ήταν οι κτίστες που κι αυτοί χωρίζονταν στους χτίστες εσωτερικών και εξωτερικών τοίχων. Οι πιο έμπειροι και ικανοί αναλάμβαναν τους εξωτερικούς τοίχους που είναι και οι εμφανείς, δίνοντας έμφαση στην αισθητική ποιότητα της κατασκευής.

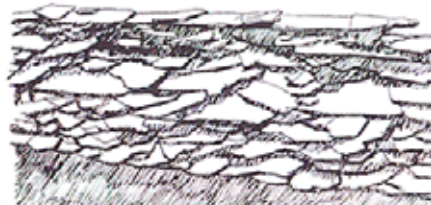
Για την επεξεργασία των λίθων

1, 2	Μπίκος ή Μπικούνι	16	Κόπανος	27	Κοντάλι	36	Ζεμπίλι	
3	Κουσκούδα	17	Ξύλινος ματρακάς ή Ματσόλα	28	Ράμμα	43	Κυλίστρα (Μεταφορά μεγάλων λίθων)	
4, 5, 6	Σφυριά	18,19	Καλέμια	29	Ζύγι	44	Σχεδία ή γαιδούρα(Μεταφορά μεγάλων λίθων)	
41, 42	Σφύρα ή Βαριά και Βαριοπούλα	20, 24	Ντεαλίδικο (α)	30	Λίστρα (καθάρισμα αρμών)			
7, 10	Τσαπράκι (α)	21	Σφήνα	31	Μυστριά ή Μαλάδες			
8	Κοπιδάκι	22	Βελόνι	32	Ράσπα			
9	Σόκκος	23	Χτένι	33	Πριόνι (για ξύλο)			
11,15	Θραπιά ή Κτενιά		Για εργασίες τοποθέτησης λίθων (εν ξηρώ ή με λάσπη) σχ. 60	34	Αλφάδι			
12	Σκεπάρνι ή Σκεπάνι	25,26	Γωνιές	35	Κουτί (μεταφορά μικρών λίθων ή λάσπης)			
13,14	Μαντρακάς ή Ματρακάς ή Βαρίτσα							
							Για καμματοουργικά, προπαρασκευή εδάφους	
							37	Τσουγκράνα
							38	Κασμάς
							39	Τάσπα ή Τσασπί
							40	Δίκρανο ή Δικέλι.

ΞΕΡΟΛΙΘΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ

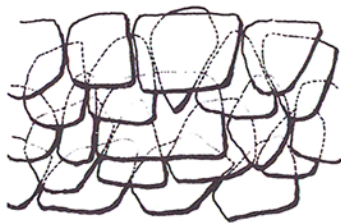
_ ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΑΥΛΕΣ

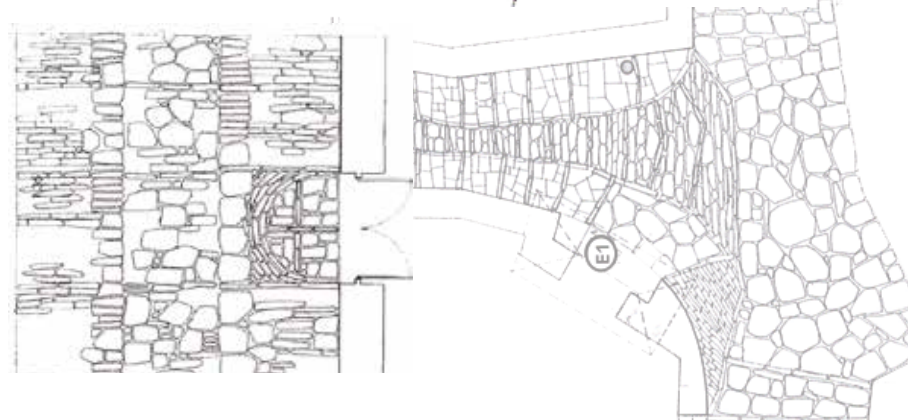
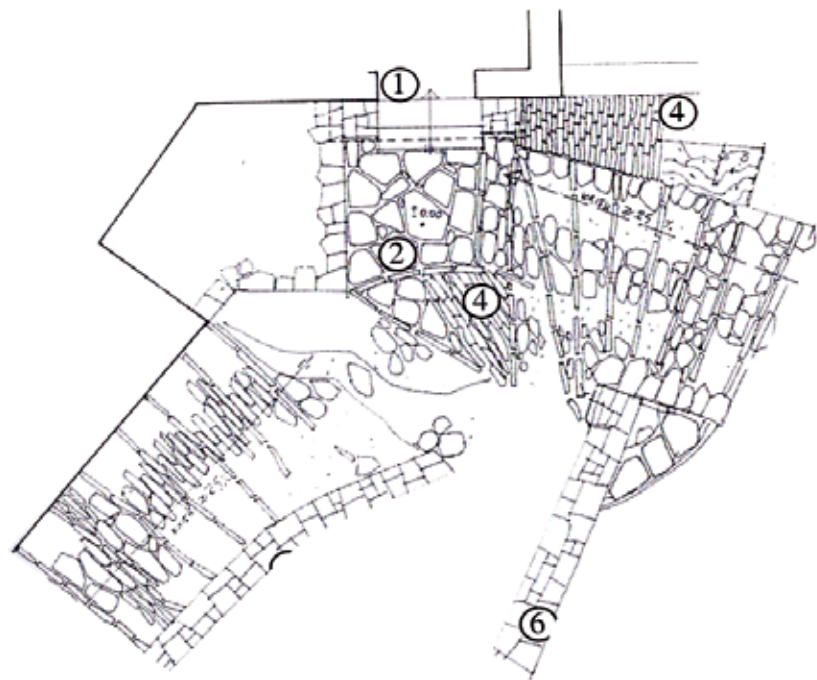
λιθόστρωτα (καλντερίμια)
πλακόστρωτα
χαλκόστρωτα
βοτσαλωτά

_ ΑΥΛΑΚΙΑ

_ ΑΛΩΝΙΑ

_ ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ ΣΤΕΓΩΝ ΜΕ ΠΛΑΚΕΣ

ΞΕΡΟΛΙΘΙΚΕΣ ΚΑΘ' ΥΨΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

-ΤΟΙΧΟΙ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΟΙ/
ΔΙΠΛΗΣ ΟΨΗΣ

-ΦΕΡΟΝΤΕΣ ΤΟΙΧΟΙ

-ΤΟΙΧΟΙ ΜΕ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ

-ΤΟΙΧΟΙ ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗΣ
Ή
ΑΝΑΛΗΜΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΙΧΟΙ

-ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΑ ΤΡΙΓΩΝΑ/ ΤΟΞΑ

-ΠΗΓΑΔΙΑ-
ΠΥΡΓΟΕΙΔΕΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Τα Μαστοροχώρια είναι ομάδα ορεινών οικισμών στο βορειοανατολικό άκρο του Νομού Ιωαννίνων, στην περιοχή βορειοδυτικά της πόλης της Κόνιτσας. Χτισμένα κατα μήκος της κοιλάδας του Σαραντάπορου ποταμού, φτάνουν μέχρι τις παρυφές του Γράμμου, στα Ελληνοαλβανικά σύνορα.

Τα Μαστοροχώρια, υπήρξαν κέντρα των λαϊκών μαστόρων της πέτρας, των λαϊκών κτιστάδων (λιθοδόμων) και των πελεκάνων (λιθοξόων). Ήδη από τον 19ο αιώνα στην Ήπειρο, όταν έλεγαν «Μαστοροχώρια» εννοούσαν τα χωριά κτιστάδων της επαρχίας Κόνιτσας. Η τεχνική ειδικευση στα μέρη αυτά ήταν αποτέλεσμα της δημογραφικής και οικονομικής στενότητας που αντιμετώπιζαν τα χωριά, όταν ξεπέρασαν την οικονομία αυτοσυντήρησης που βασιζόταν στην γεωργοκτηνοτροφία μικρής κλίμακας. Ορισμένα από τα χωριά επιδόθηκαν συλλογικά σε οικοδομικές δραστηριότητες με τέτοια επιτυχία, ώστε τελικά να ταυτίζονται ιστορικά μ' αυτές. Οργανωμένοι σε ομάδες, τα ονομαζόμενα μπουλούκια, οι περισσότεροι άντρες των χωριών αυτών ταξίδευαν σε όλη τη σημερινή Ελλάδα και τις γύρω περιοχές ή κράτη, φτάνοντας μέχρι την Αμερική, το Κογκό, την Αβησσυνία, το Σουδάν ακόμα και την Περσία. Ορισμένοι από αυτούς και ειδικά όσοι κατάγονταν από τα χωριά Γοργοπόταμος και Χιονιάδες, εξειδικεύονταν στην τέχνη της ξυλογλυπτικής και της ζωγραφικής αντίστοιχα και συμπλήρωναν τα έργα των μαστόρων συναδέλφων τους στολίζοντας εκκλησιές με τέμπλα και αγιογραφίες και σαράγια κι αρχοντικά με ξυλόγλυπτα και περίτεχνες τοιχογραφίες.

Τα χωριά που αποτελούσαν τον παλιό Δήμο Μαστοροχωρίων είναι τα παρακάτω : Ασημοχώρι, Βούρμπιανη, Γοργοπόταμος, Δροσσοπηγή, Οξιά, Καστάνιανη, Κεφαλοχώρι, Λαγκάδα, Πλαγιά, Πληκάτι, Πυρσόγιαννη, Χιονιάδες, και ο οικισμός της Θεοτόκου. Στο δήμο της Κόνιτσας αρχικά είχαν ενταχθεί η Αγία Παρασκευή (Κεράσοβο), Μόλιστα (Μεσαριά), Γαναδιό, Μοναστήρι (Μποτσιφάρι), Πουρνιά (Σταρίτσιανη) και πολλά άλλα χωριά που είχαν πολλούς μαστόρους στο παρελθόν.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΚΑΜΠΟΣ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΔΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αυτό που χαρακτηρίζει τα βουνά της περιοχής είναι η ποικιλία του τοπίου. Από τις δασωμένες πλαγιές ως τα αλπικά λιβάδια και από τα χαμηλά φαράγγια έως τις κορυφογραμμές. Η σύνθεση της χλωρίδας της περιοχής είναι ιδιαίτερα πλούσια σε αριθμό φυτικών ειδών, Έως σήμερα στην περιοχή έχουν βρεθεί 650 είδη που κατανέμονται σε 79 οικογένειες. Μεγάλης επίσης οικολογικής σημασίας είναι τα εκτεταμένα φυσικά ώριμα δάση που παραμένουν ανεπηρέαστα καθώς έμειναν εκτός εκμετάλλευσης για πολλές δεκαετίες λόγω του φόβου των ναρκοπεδίων και της εγκατάλειψης της περιοχής . Οξιές, μακεδονική δρυς, ανατολικός πλάτανος, μαύρη πεύκη, ελάτη, ρόμπολα είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά είδη των μεγάλων δέντρων που συναντούμε

ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ / ΥΦΕΣ ΒΡΑΧΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

ΛΙΘΟΔΟΜΕΣ

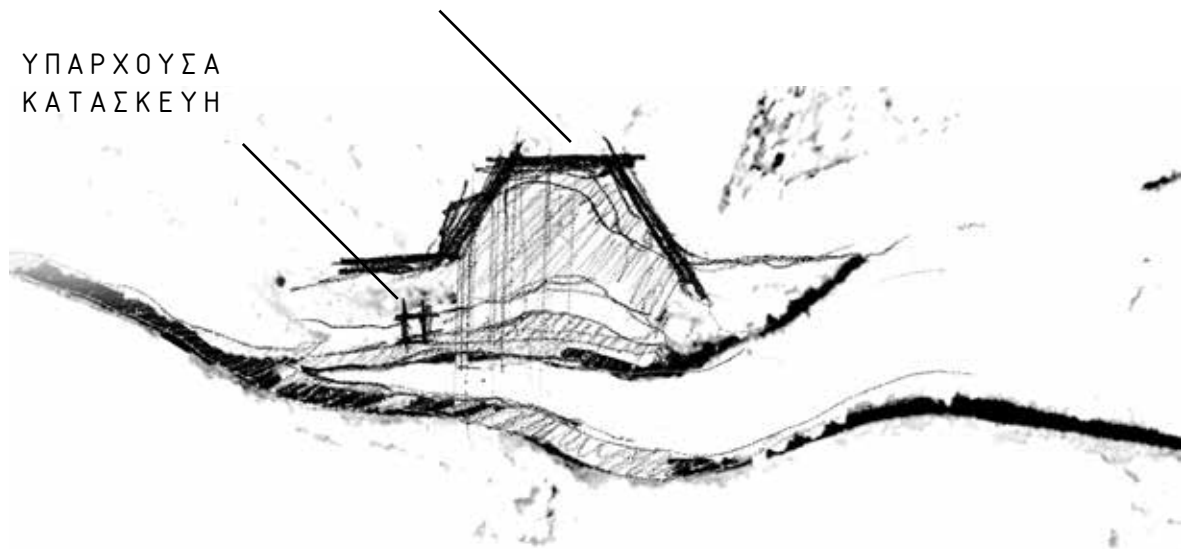

_ΤΟ ΑΝΕΠΕΡΓΟ ΛΑΤΟΜΕΙΟ

“ ΠΛΑΤΗ ”
ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

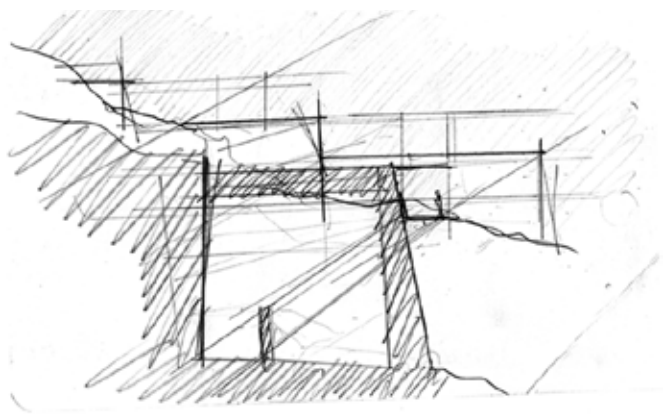

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ/ ΣΠΑΣΤΗΡΑΣ

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

> ΕΠΙΡΡΟΕΣ

_ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Όσον αφορά τη συνθετική διαδικασία και την προσπάθεια οργάνωσης του θέματος υπήρξαν δύο βασικοί άξονες επιρροών που καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό το συνθετικό αποτέλεσμα.

Τον πρώτο άξονα συνθέτουν στοιχεία, μορφές και γενικά χαρακτηριστικά της λαϊκής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής όπως η καθαρότητα, η αυστηρότητα και η ακαμψία των όγκων. Στη συνέχεια η μονολιθικότητα και η έντονη αίσθηση έδρασης των όγκων στο έδαφος παράλληλα με τη χρήση της πέτρας ως βασικό υλικό δόμησης, λόγω αφθονίας και ένταξης στο τοπίο, αποτελούν τον άξονα της σύλληψης ως προς τη γενικότερη αίσθηση και υλικότητα του κτιρίου. Επιπρόσθετα οι δομές οργάνωσης των οικισμών με την αμφιθεατρική διάταξη τους στο χώρο και την ανάπτυξή τους γύρω από ένα δίκτυο στενών πεζόδρομων, τα γνωστά καλντερίμια, αποτέλεσαν βασική επιρροή στην οργάνωση και σύνθεση του θέματος.

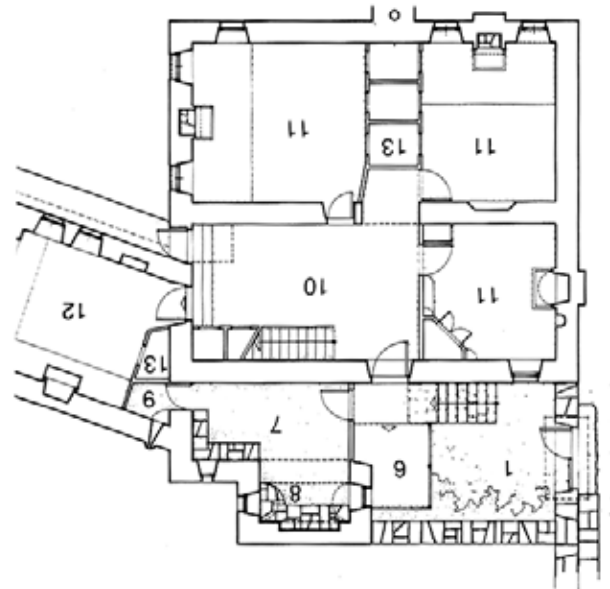
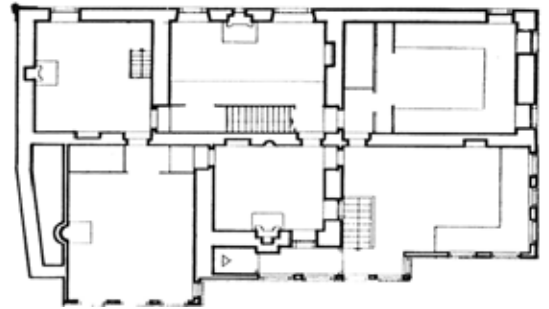
> ΟΓΚΟΙ ΚΑΘΑΡΟΙ, ΑΥΣΤΗΡΟΙ,
ΑΚΑΜΠΤΟΙ, με ελάχιστες (τις απαραίτητες) μικρές
προεξοχές, χωρίς διακοσμήσεις, όπου την μόνη έξαρση στην
όλη σύνθεση αποτελεί η κατακόρυφη προεξοχή της καμινάδας

> ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
ΟΙΚΙΣΜΩΝ

> ΛΙΤΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΨΕΩΝ

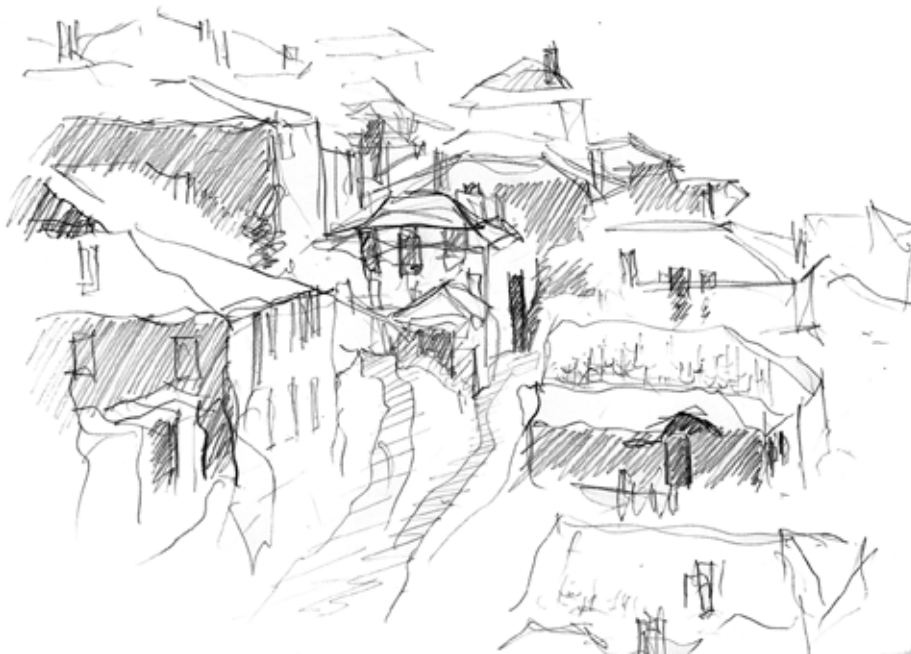
> ΠΕΤΡΑ

Η πέτρα, αποτελεί το βασικό δομικό υλικό και κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των κατασκευών, συμβάλλοντας στην απόλυτη ένταξη των κατασκευών στο φυσικό τοπίο.

> ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Οργανική διάρθρωση οικισμών με βάση ένα δίκτυο πεζοδρόμων/
καλντερίμια

> ΕΝΤΟΝΟΣ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΜΑΖΑΣ

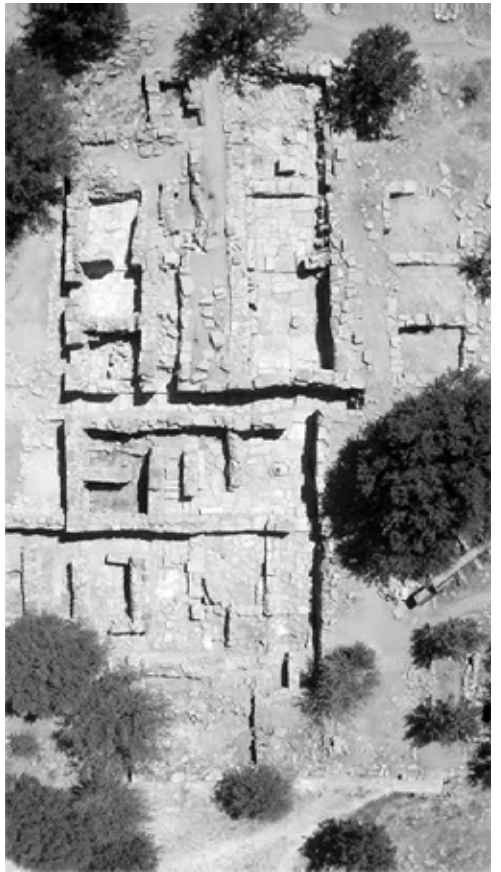
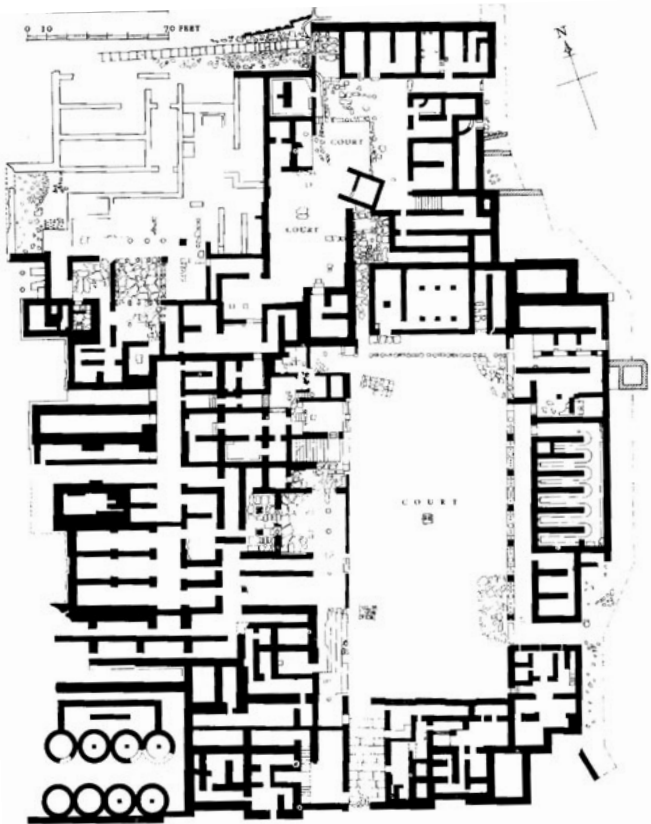
Ο δεύτερος άξονας επιρροών είναι προϊόν της συσχέτισης που δημιουργήθηκε στο μυαλό μου μεταξύ της διαδικασίας της επεξεργασίας της πέτρας και αυτής των ανασκαφών. Και αυτό σε δύο επίπεδα από τη μία λόγω του υπαίθριου και χειρωνακτικού χαρακτήρα και των δύο δραστηριοτήτων και από την άλλη λόγω του ίδιου του αντικείμενου των ανασκαφών. Τα αρχαιολογικά ίχνη που αναδύονται και χάνονται μέσα στο χώμα, οι δαιδαλώδεις κατόψεις των οικισμών που χαρακτηρίζονται από μία έντονη πολυδιάσπαση και κατακερματισμό αλλά και η έννοια του ερειπίου και του ημιτελούς υπήρξαν καταλυτικοί παράγοντες στην οργάνωση και τη συνθετική διερεύνηση του θέματος.

_ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΙΧΝΗ

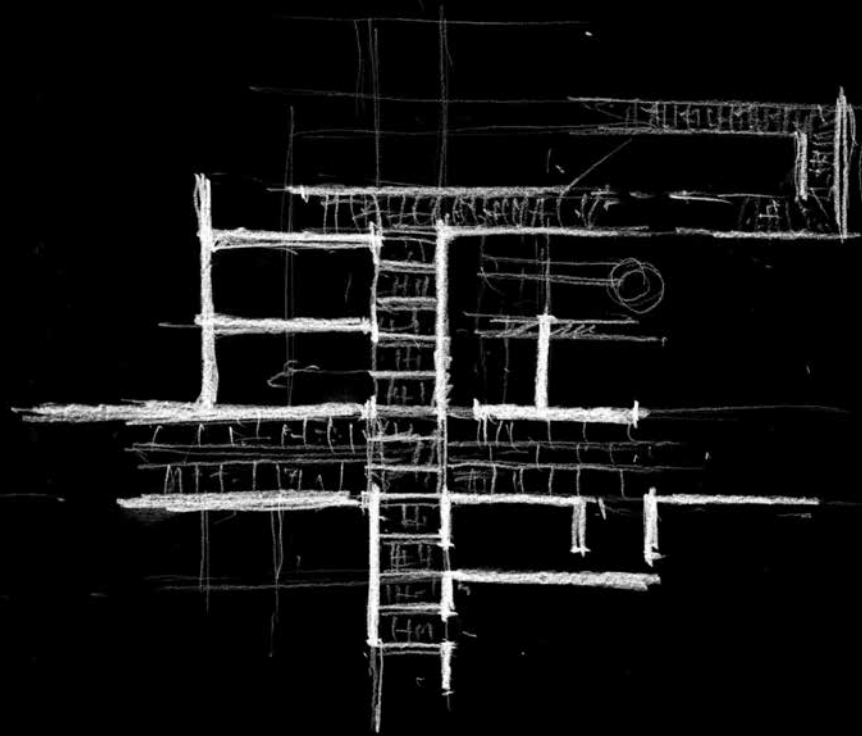
_ ΕΡΕΙΠΙΟ / ΗΜΙΤΕΛΕΣ

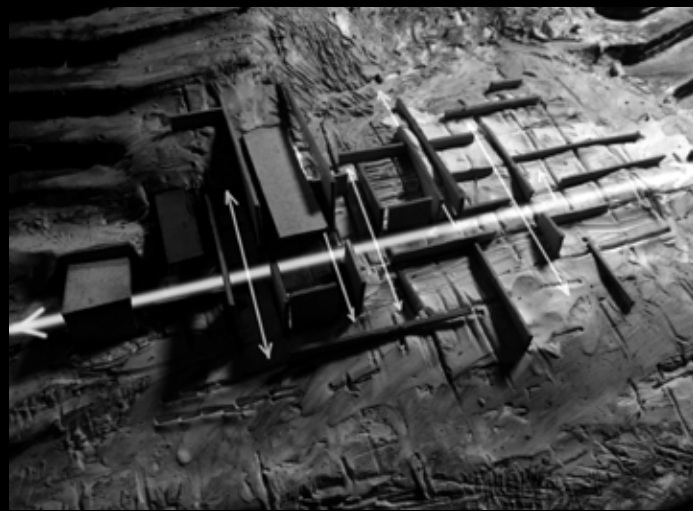
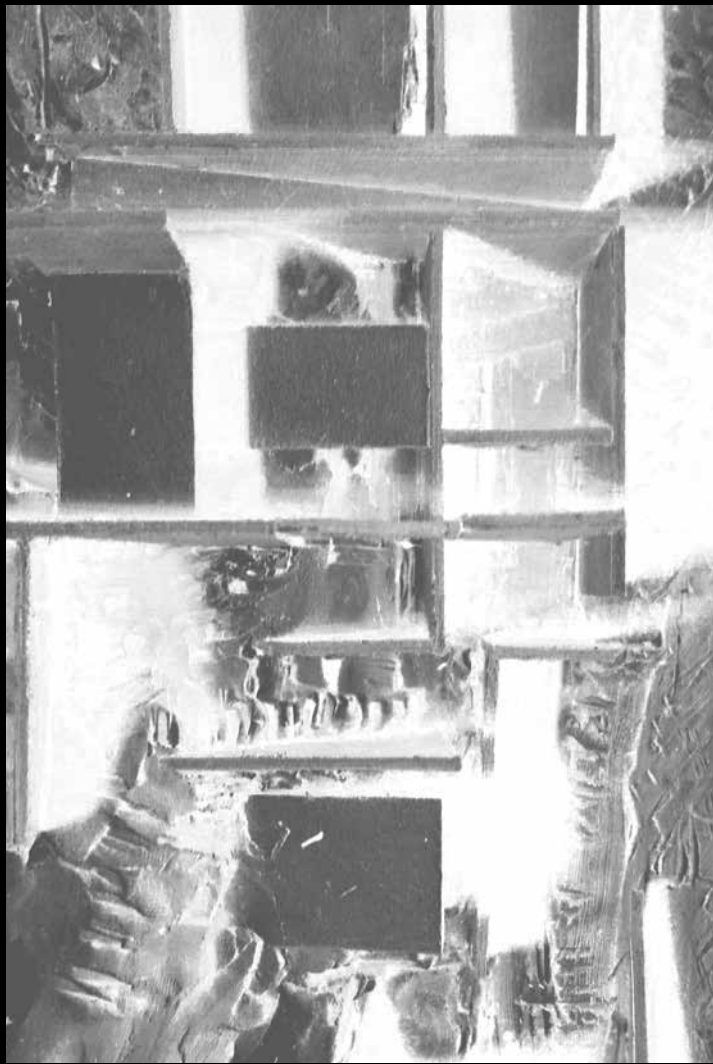

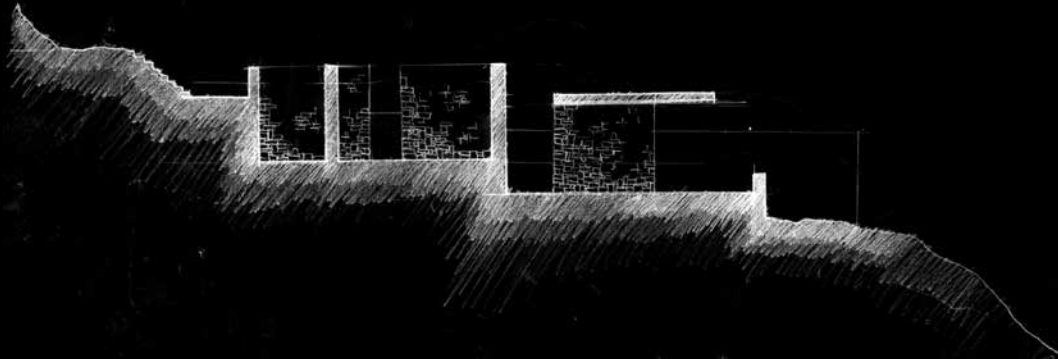
ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

> ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

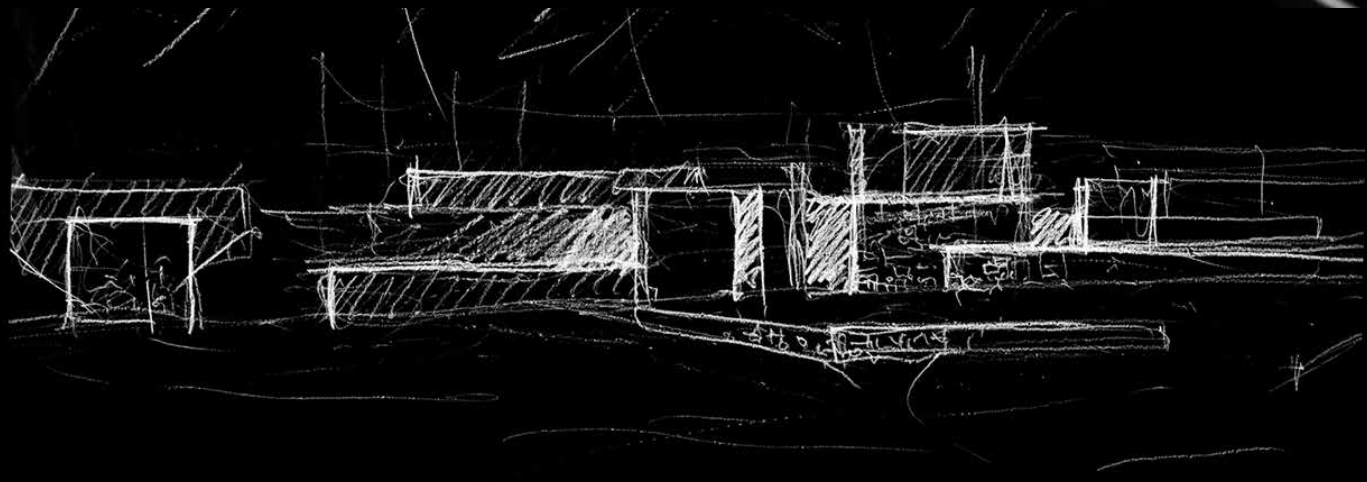
_ΑΡΧΙΚΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

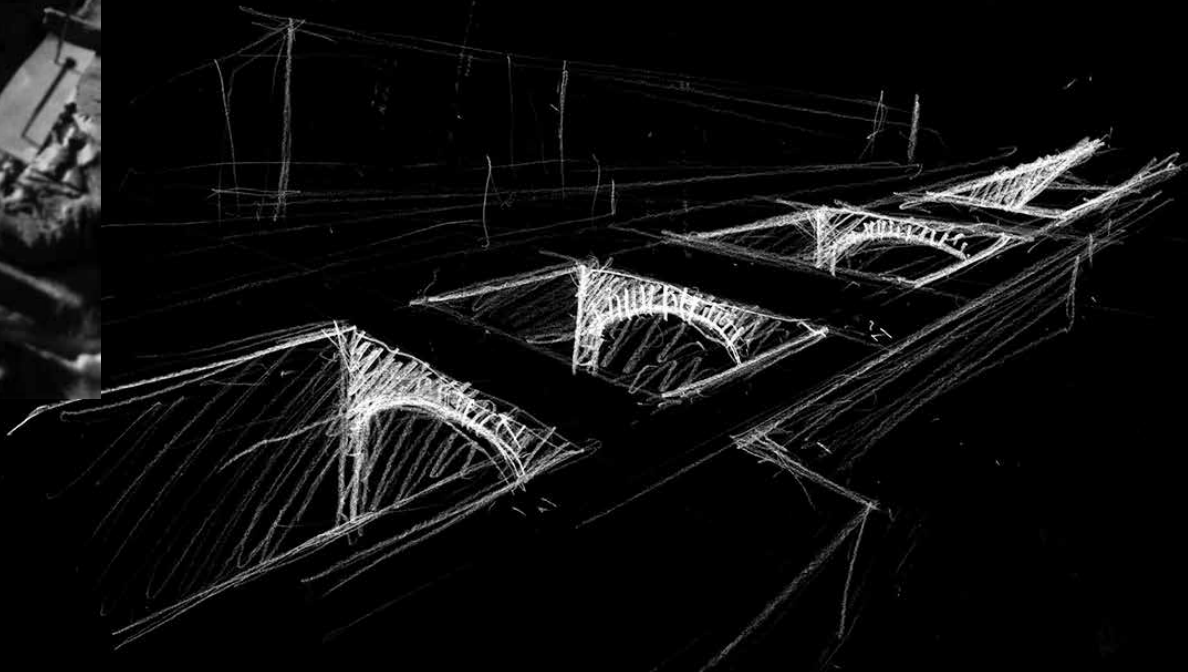
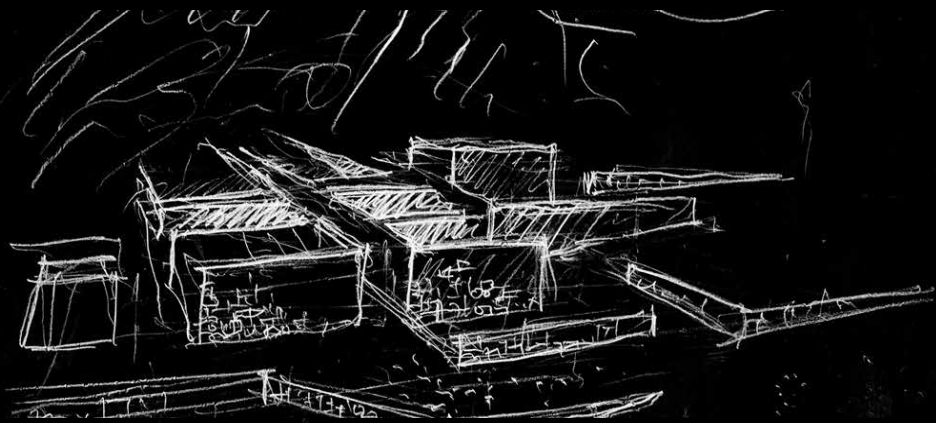

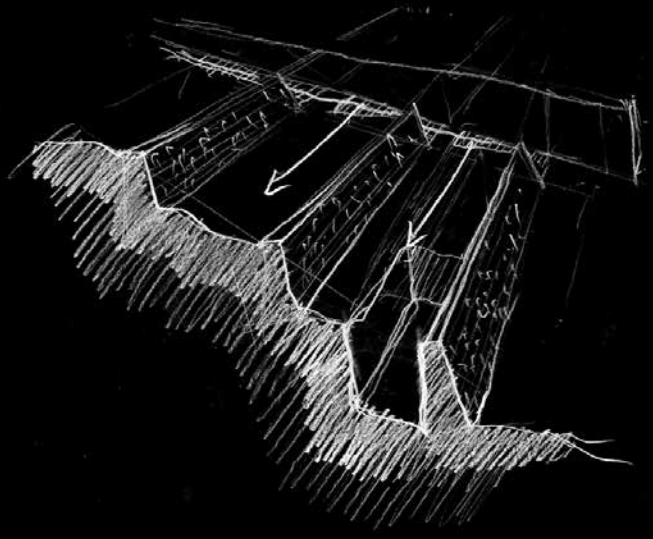
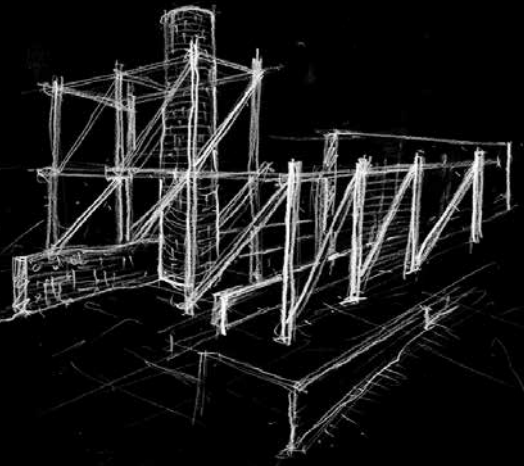

_ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

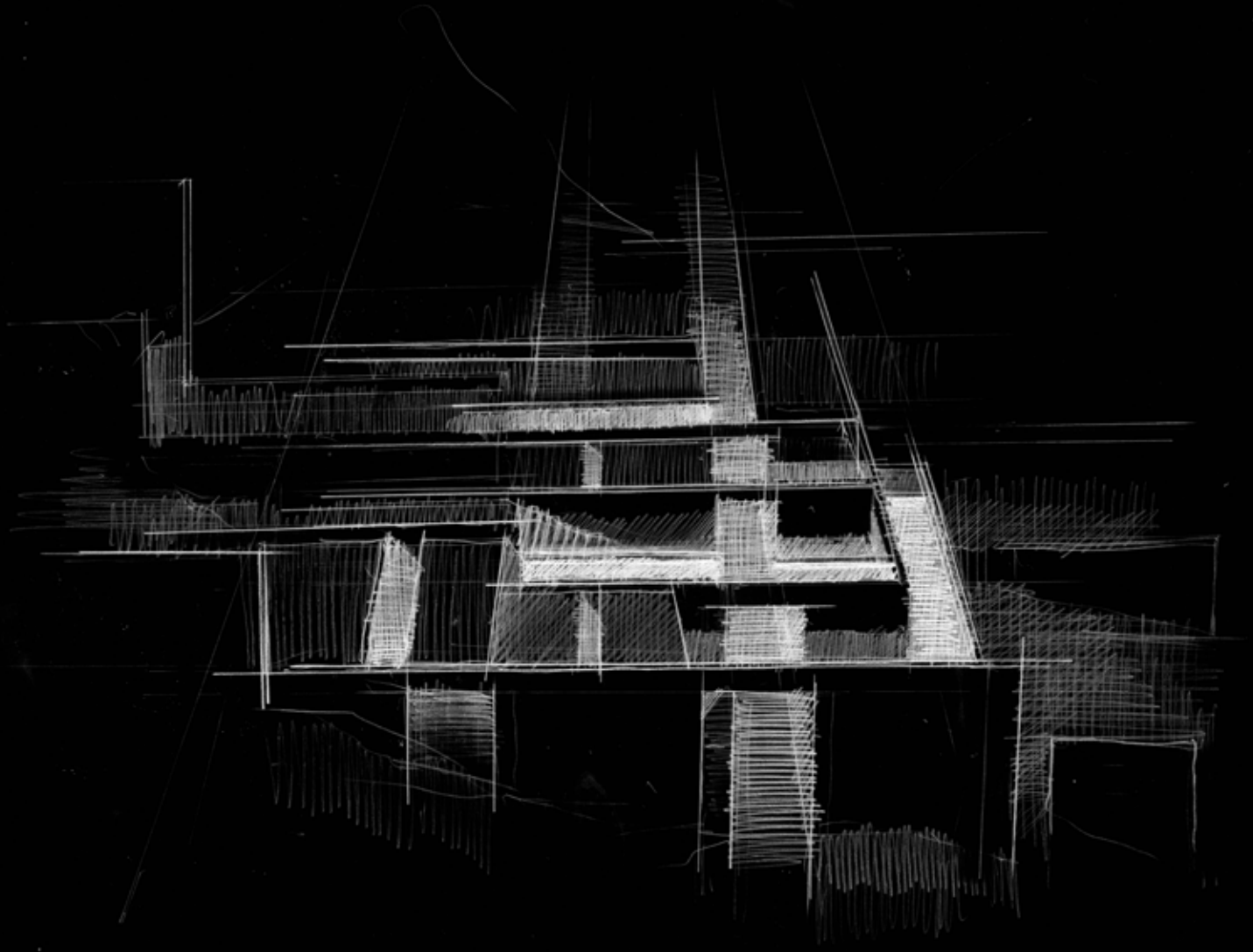

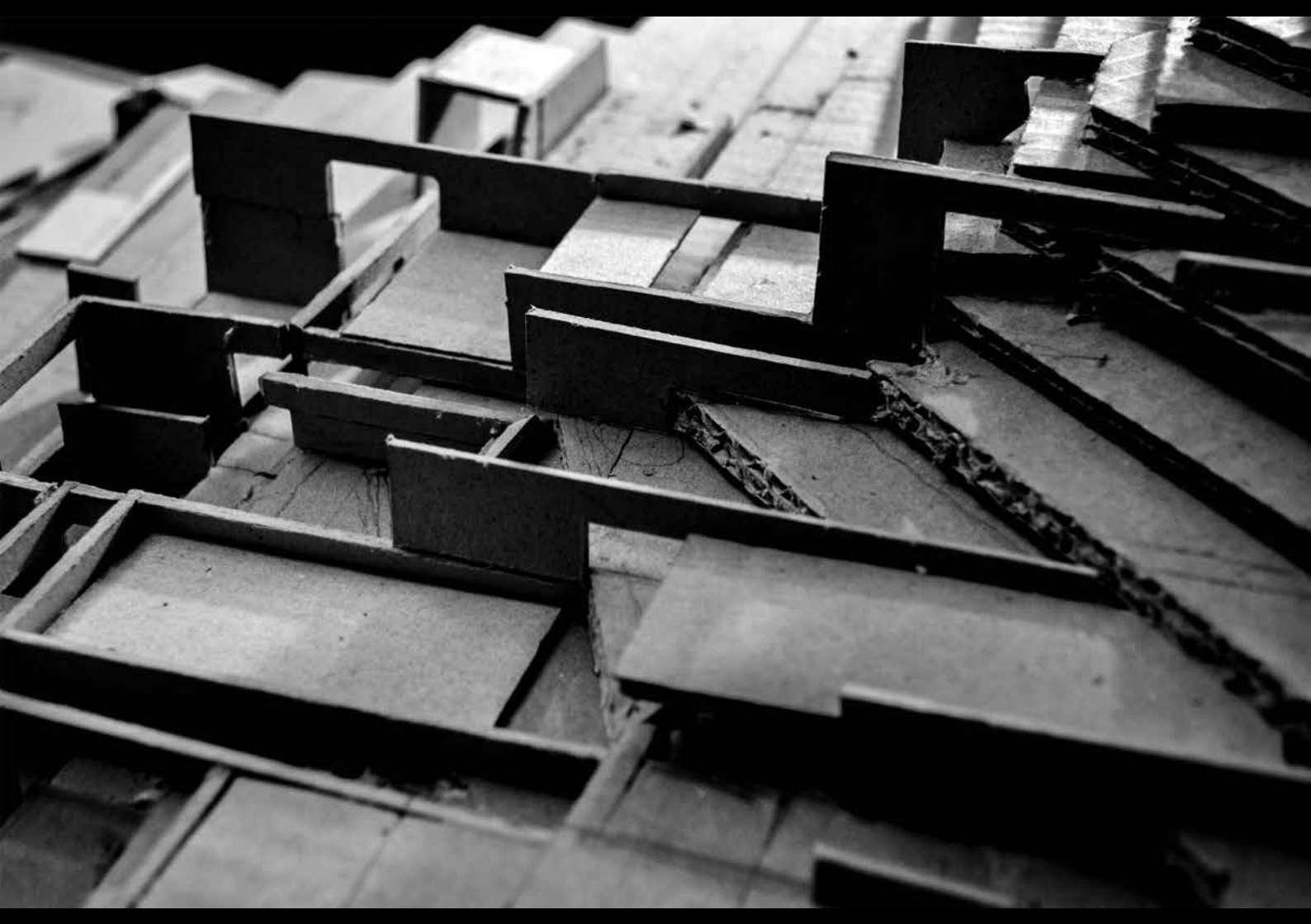

_ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΣΤ

ΑΔΙΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

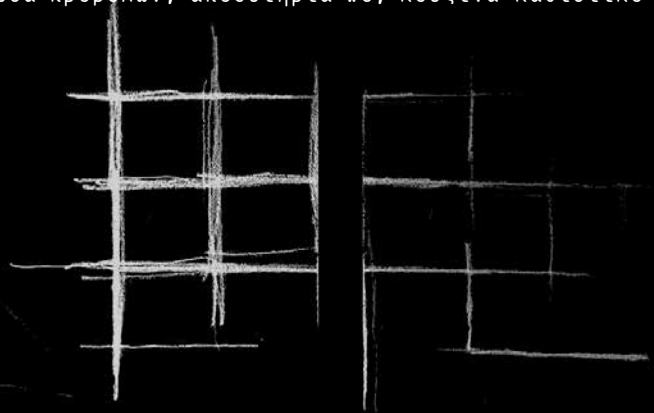

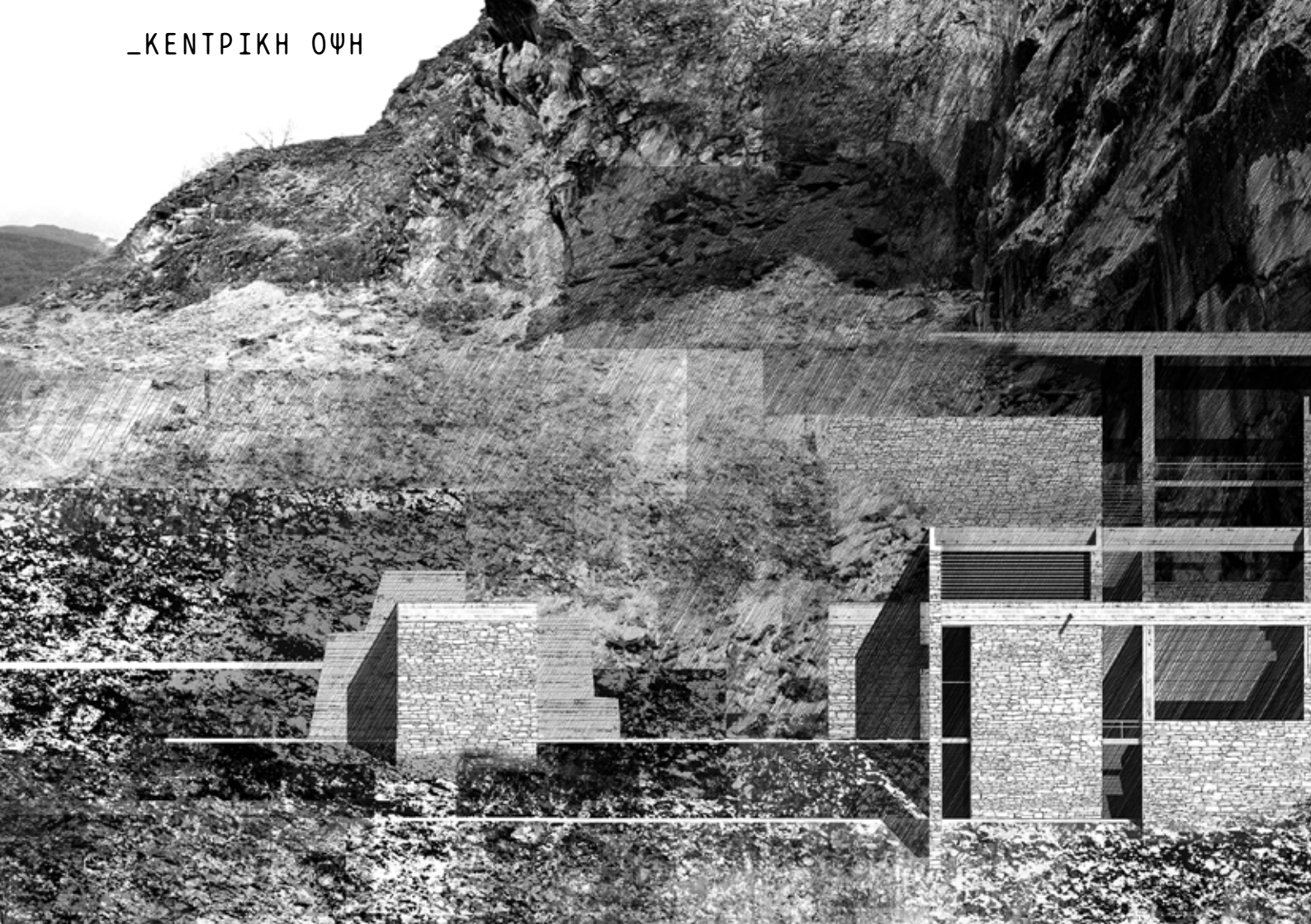
Ως προς το κτίριο, κεντρική συνθετική ιδέα είναι η οργάνωση του πάνω σε ένα κάναβο που σταδιακά αποδομείται. Αρχικά έχουμε τις τρεις πρώτες ζώνες που ξεκινούν με ένα ισχυρό τείχιο που ορίζει και την πύλη εισόδου στη σχολή. Οι ζώνες αυτές περιέχουν όλους τους στεγασμένους χώρους της σχολής, δηλαδή την πιο συμπαγή κτιριακή μάζα, και κατά κάποιον τρόπο «αγκυρώνονται» στη μία πλευρά του λατομευμένου βράχου. Στις δύο επόμενες ζώνες, στο σημείο που η κτιριακή μάζα αρχίζει να διαλύεται, βρίσκονται τα υπαίθρια εργαστήρια, το πιο νευραλγικό και ζωντανό κομμάτι της σχολής το οποίο απαρτίζεται από χώρους ανοικτούς, υπαίθριους με δυνατότητα σκίασης μόνο μέσω ελαφριών πρόσθετων στοιχείων. Το τελευταίο κομμάτι αποτελείται από διάσπαρτα, πλέον, πέτρινα τείχια (ξερολιθιές, τοίχοι αντιστήριξης κλπ) καθώς και λιθόστρωτα, πλακόστρωτα και βοτσαλωτά, στοιχεία που συμβάλλουν στην πρακτική εξάσκηση των μαθητών, καθώς έχουν τη δυνατότητα να παρέμβουν οι ίδιοι στο κτίριο μέσα από μία διαδικασία χτισίματος, διάλυσης, ξαναχτισίματος κλπ. Με αυτό τον τρόπο το κτίριο δε φιλοξενεί μόνο τη διαδικασία της επεξεργασίας και του χτισίματος της πέτρας αλλά αποτελεί το ίδιο κομμάτι της διδασκαλίας. Είναι δηλαδή ένας ζωντανός οργανισμός με σαφές όριο αφετηρίας χωρίς συγκεκριμένη απόληξη που μπορεί να μεταβάλλεται σύμφωνα με τις ανάγκες της διδασκαλίας. Αυτή η σταδιακή διάλυση του κτιρίου μαζί με την αμφιθεατρική οργάνωση των χώρων, οι οποίοι ακολουθούν τις υψομετρικές καμπύλες του τοπίου, επιχειρούν να εντάξουν το κτίριο σε αυτό το υβριδικό περιβάλλον άγριας φυσικής και τεχνητής (λατόμευση βράχου) ομορφιάς.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η πέτρινη κατασκευή που προηγείται του τειχίου εισόδου και η οποία φιλοξενούσε τον σπαστήρα του λατομείου. Η κατασκευή αυτή παραμένει ως έχει και λειτουργεί ως πρότυπο της σχολής. Πέρα από τους υπαίθριους και κλειστούς εργαστηριακούς χώρους η σχολή διαθέτει υπαίθριο αμφιθέατρο, χώρους διαμονής, εκθεσιακό χώρο, αποθηκευτικούς χώρους εργαλείων και δομικών υλικών, βιβλιοθήκη, αναγνωστήριο, αίθουσα προβολών, αποδυτήρια WC, κουζίνα-καθιστικό και άλλους υποστηρικτικούς χώρους.

_ΤΕΛΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

_ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΨΗ

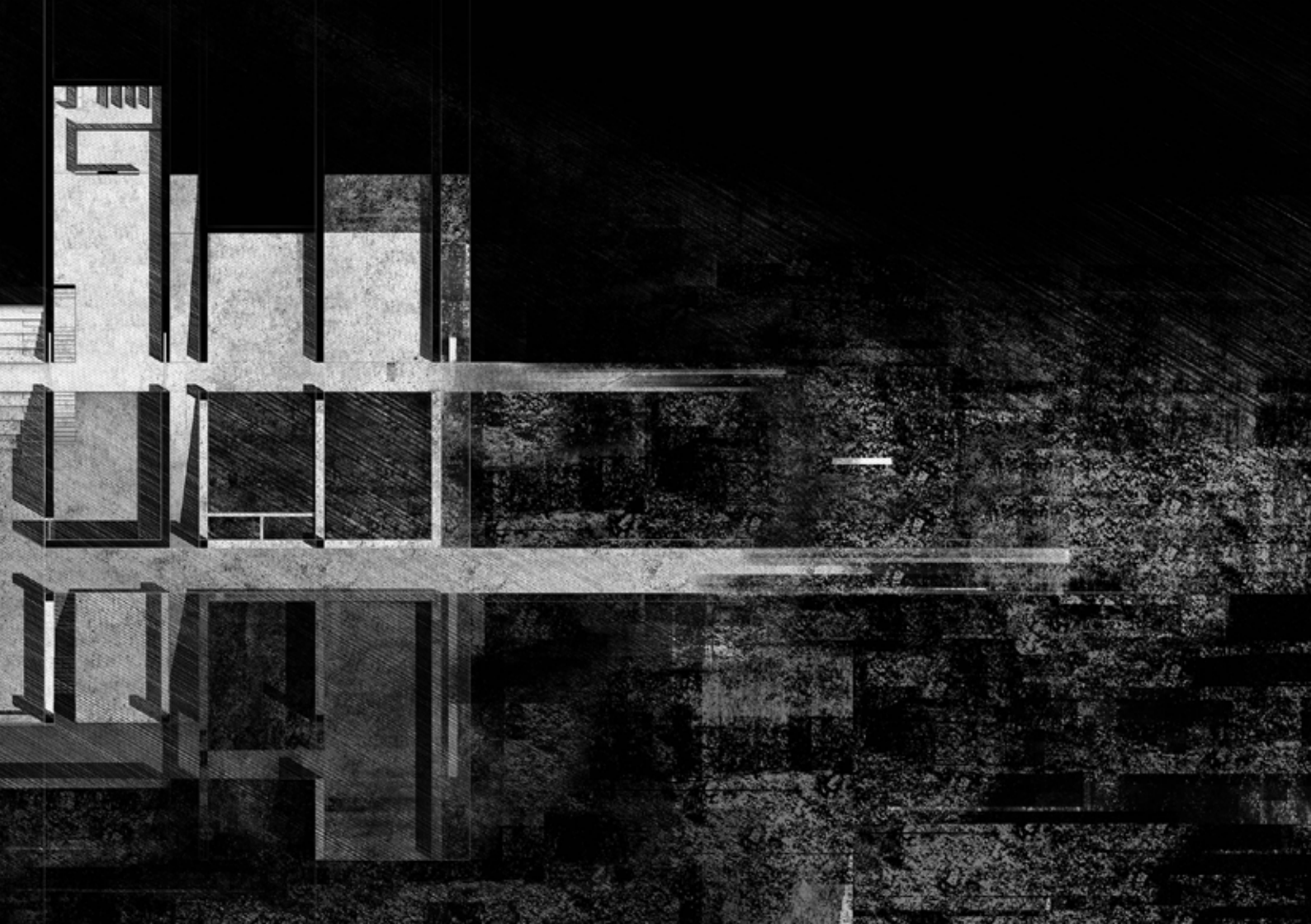
_ΚΑΤΟΨΗ 1

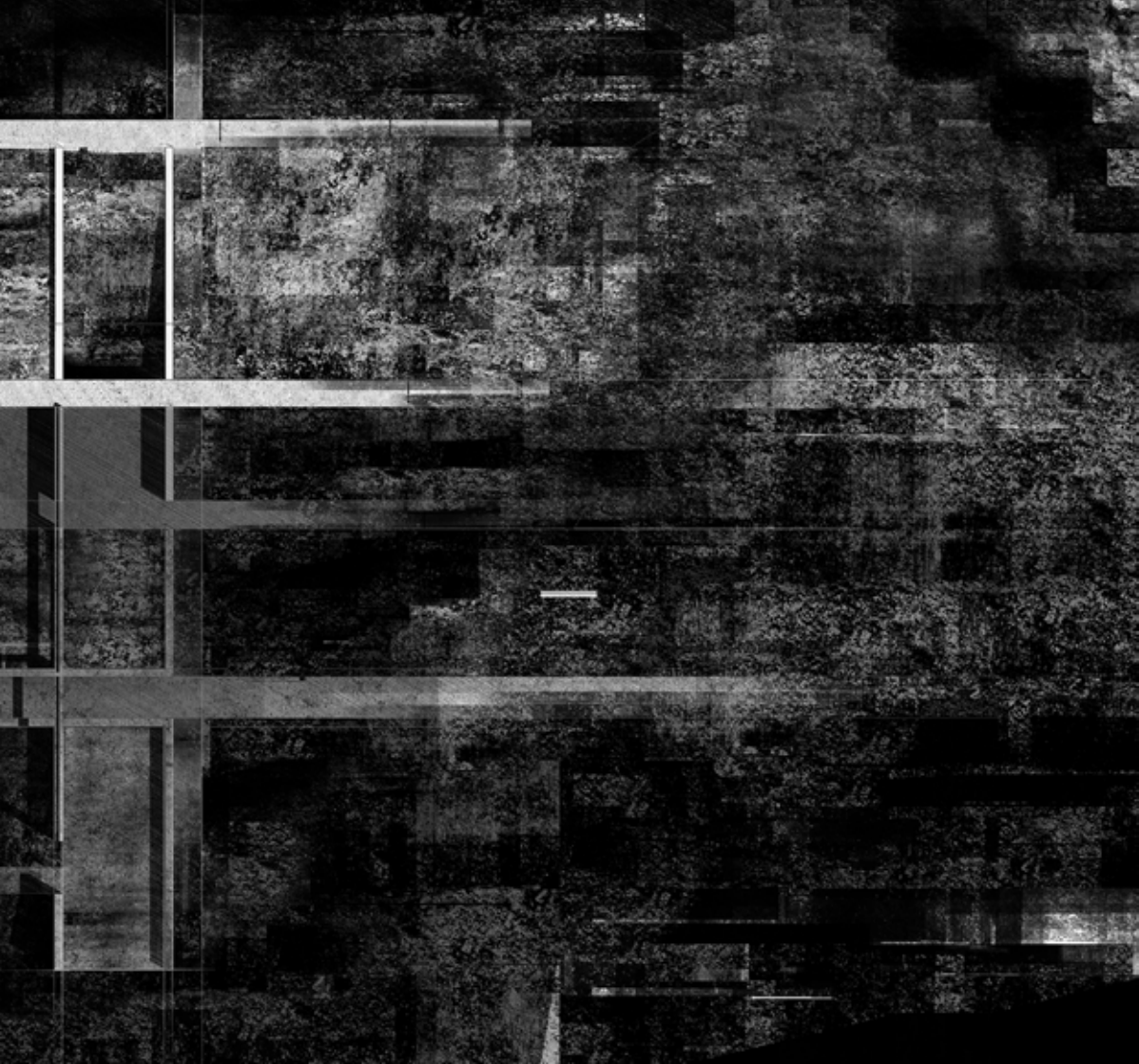
_ΚΑΤΟΨΗ 2

_ΚΑΤΟΨΗ 3

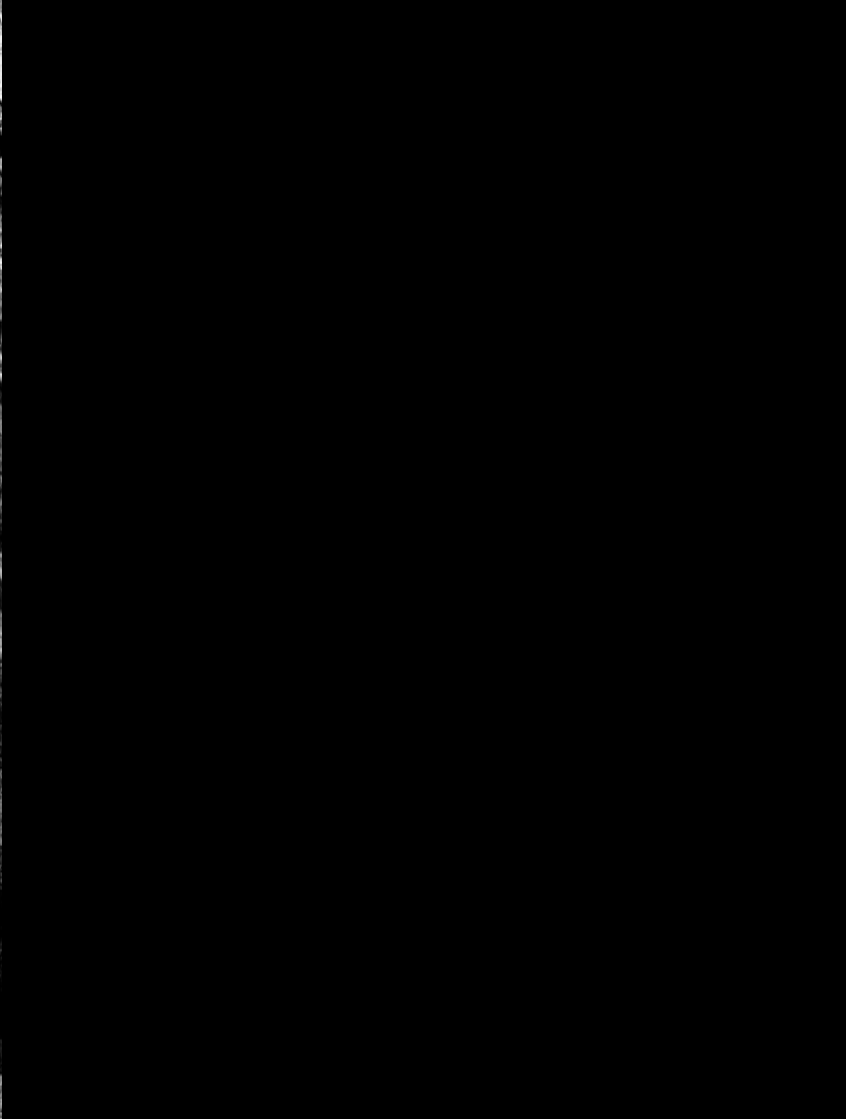
_ΚΑΤΟΨΗ 4

_ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΩΝ

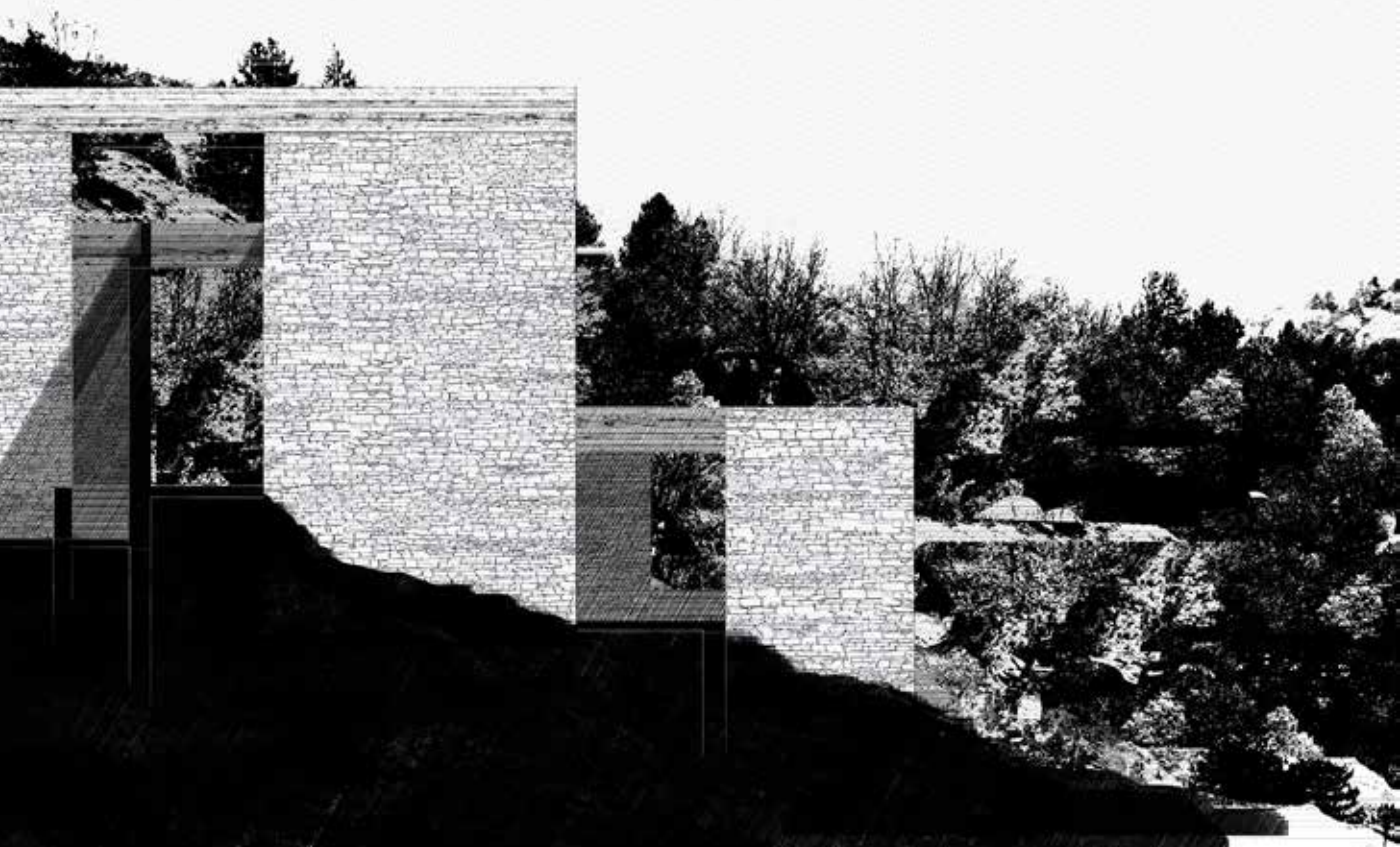

_ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ / ΤΟΜΕΣ

_ ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

_TOMH 1

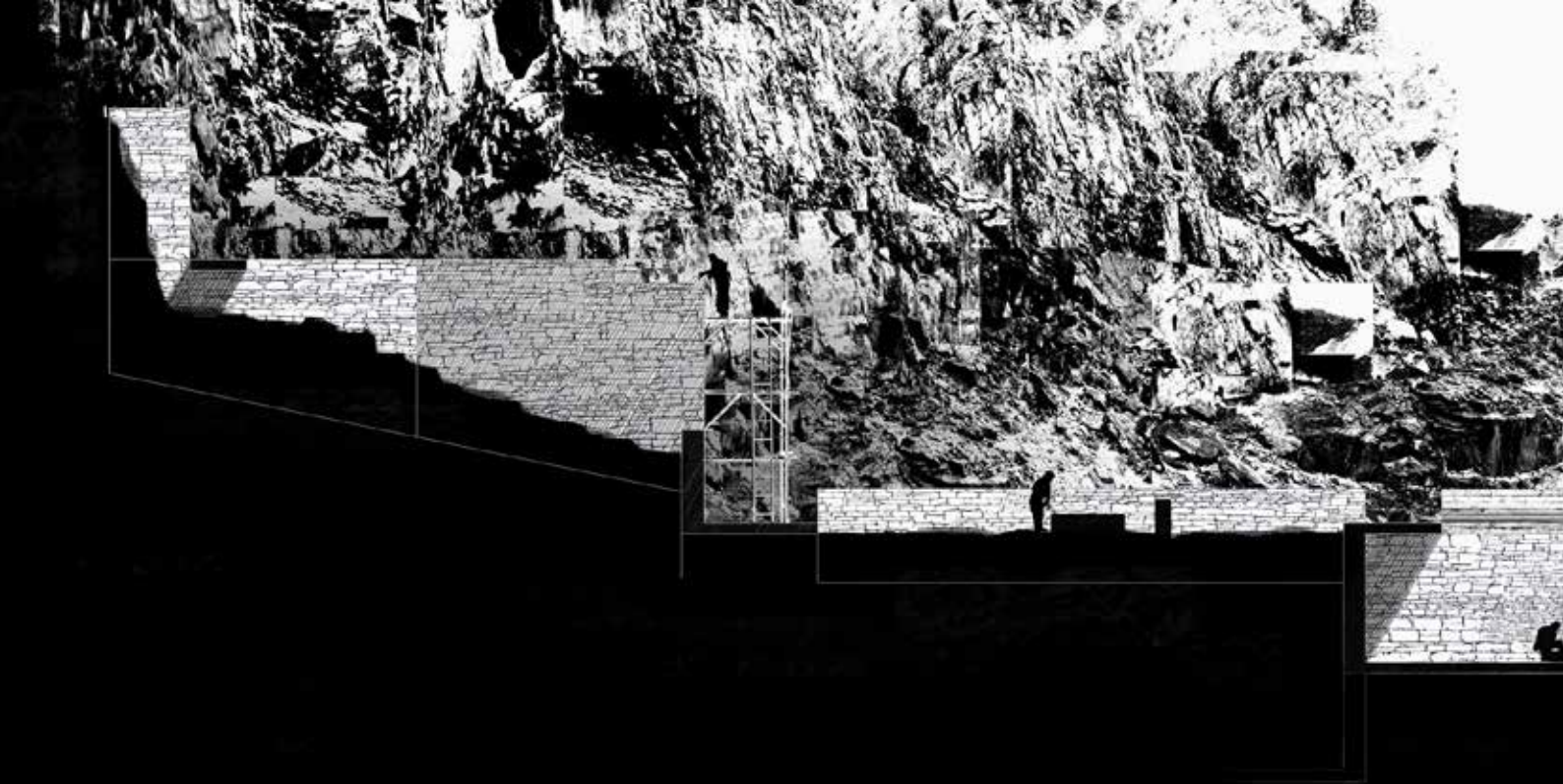
_TOMH 2

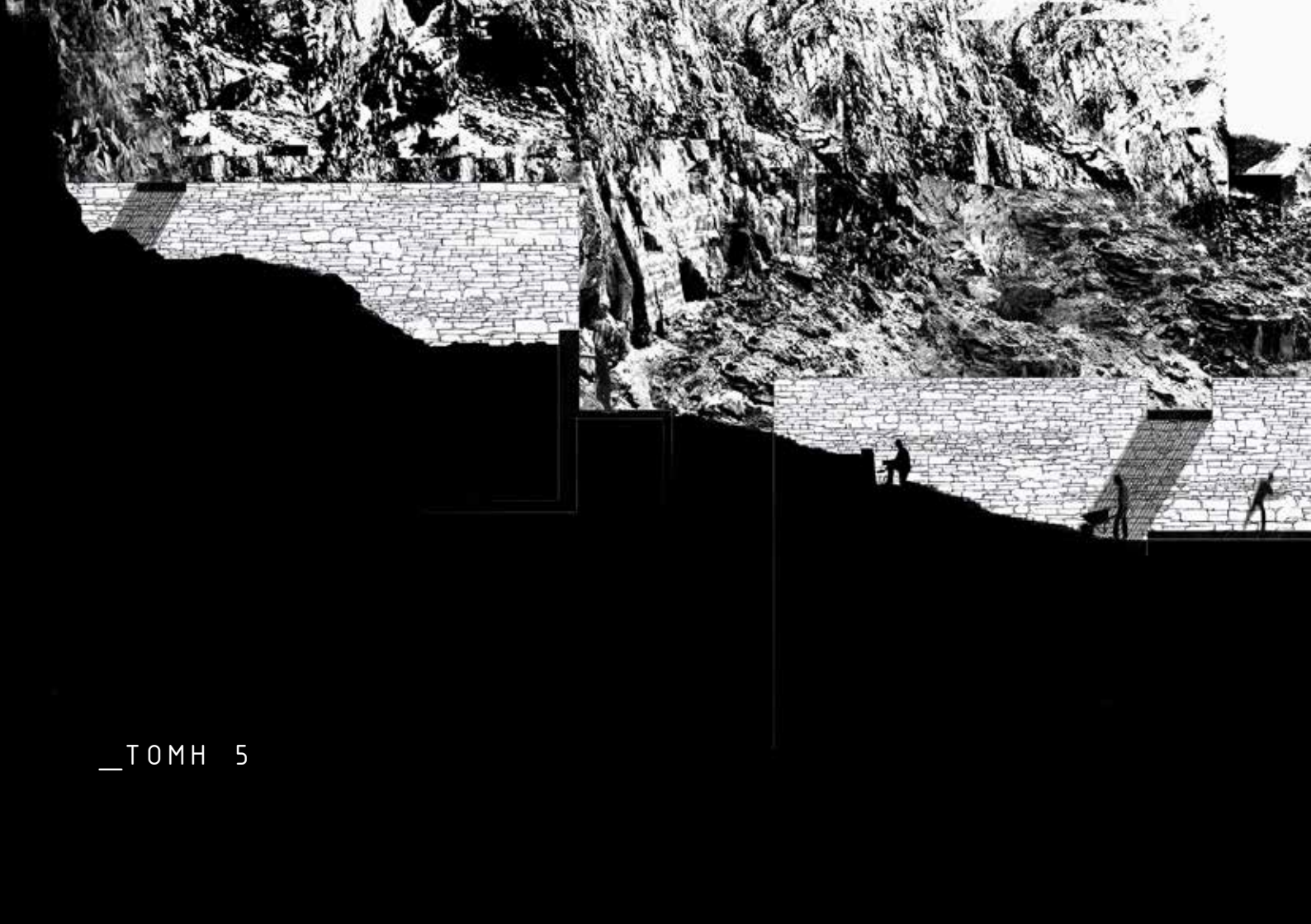
_TOMH 3

_TOMH 4

_TOMH 5

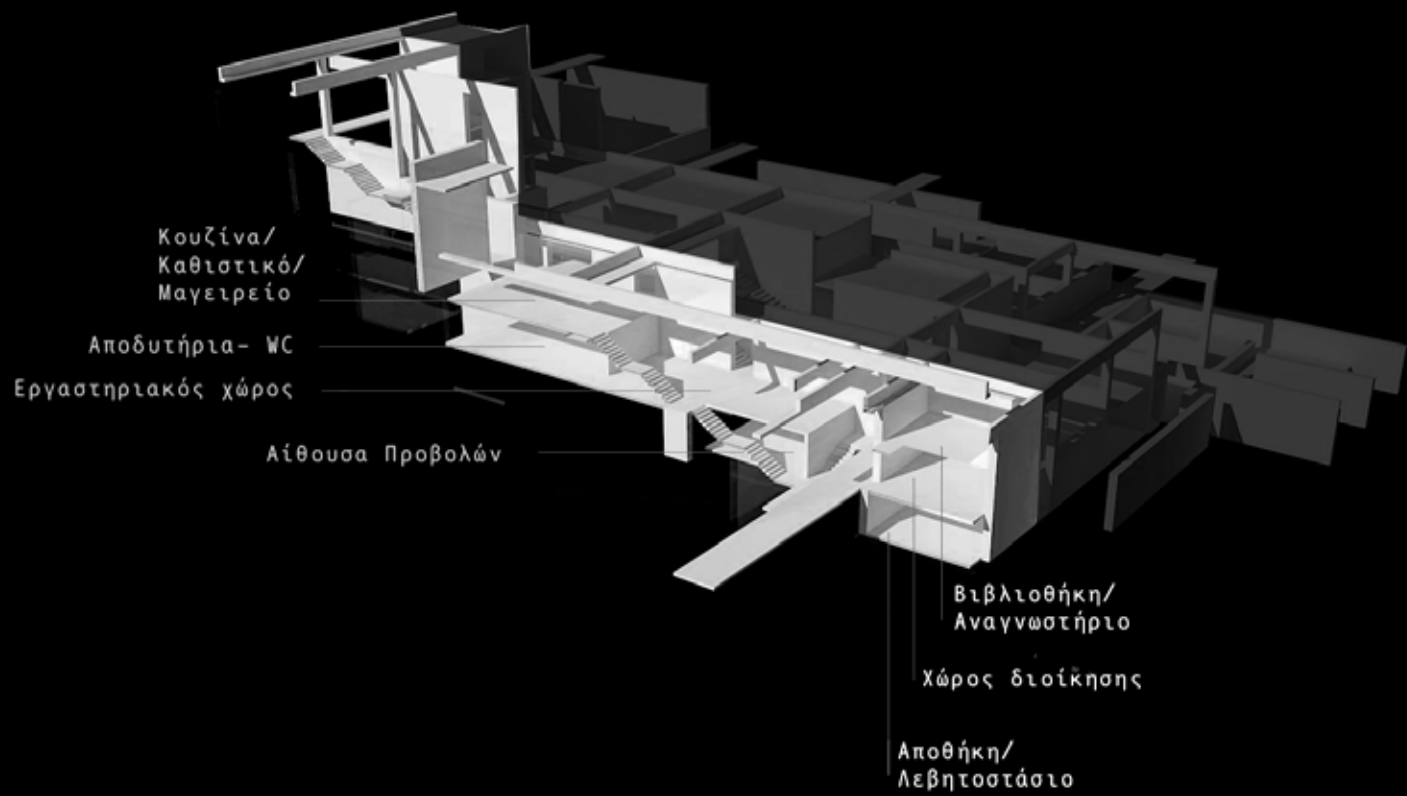
ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

_Α ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Υπαίθριοι εργαστηριακοί χώροι -
Κλειστοί εργαστηριακοί χώροι 250μ²
Αίθουσα προβολών 50μ²
Χώροι εργαλειακού εξοπλισμού 50μ²
Στεγασμένη αποθήκη υλικών 30μ²
Υπαίθρια αποθήκη υλικών 30μ²
Αποδυτήρια/ WC 50μ²

_Β ΛΟΙΠΟΙ ΧΩΡΟΙ

Εκθεσιακός χώρος 90μ²
Πωλητήριο 10μ²
Βιβλιοθήκη/ Αναγνωστήριο 35μ²
Ξενώνας 90μ²
Διοίκηση 35μ²
Κουζίνα/ Καθιστικό/ Μαγειρείο 40μ²
WC 15μ²
Αποθηκευτικοί χώροι/ Λεβητοστάσιο 50μ²

Κουζίνα/
Καθιστικό/
Μαγειρείο

Αποδυτήρια- WC

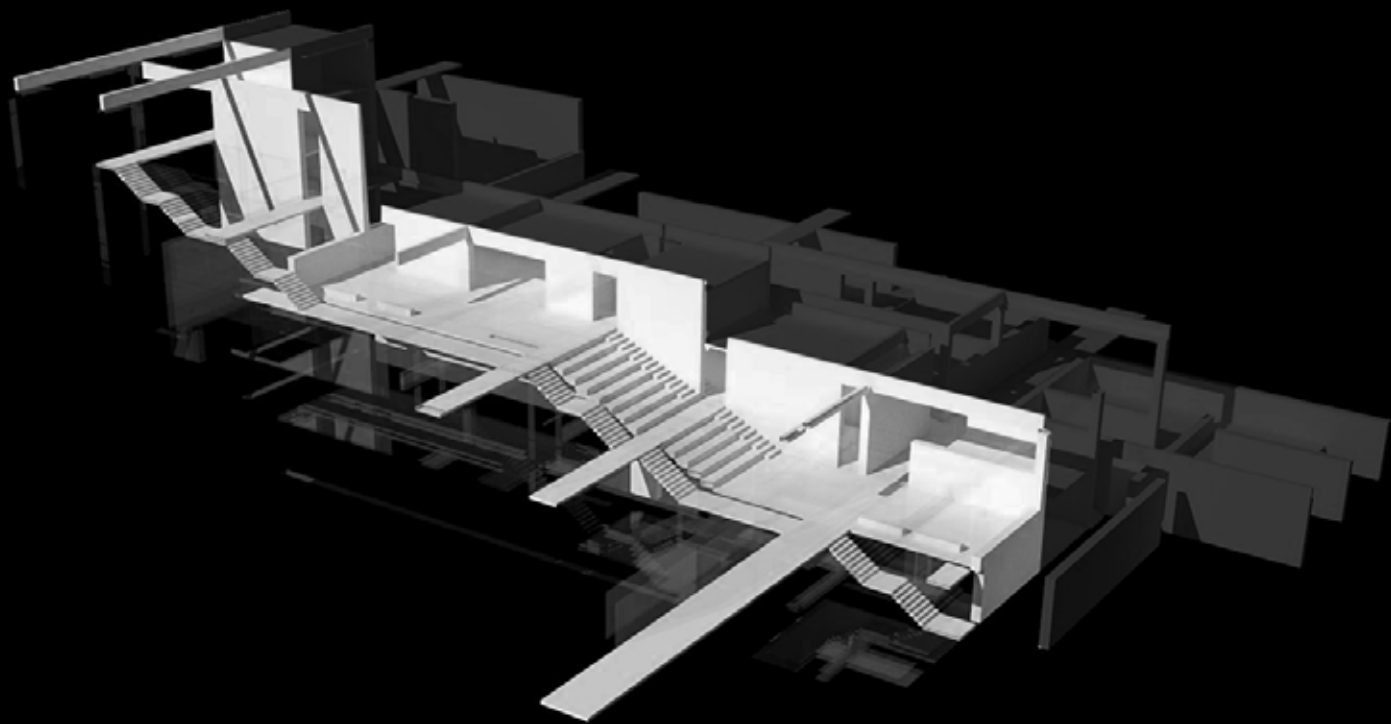
Εργαστηριακός χώρος

Αίθουσα Προβολών

Βιβλιοθήκη/
Αναγνώστηριο

Χώρος διοίκησης

Αποθήκη/
Λεβητοστάσιο

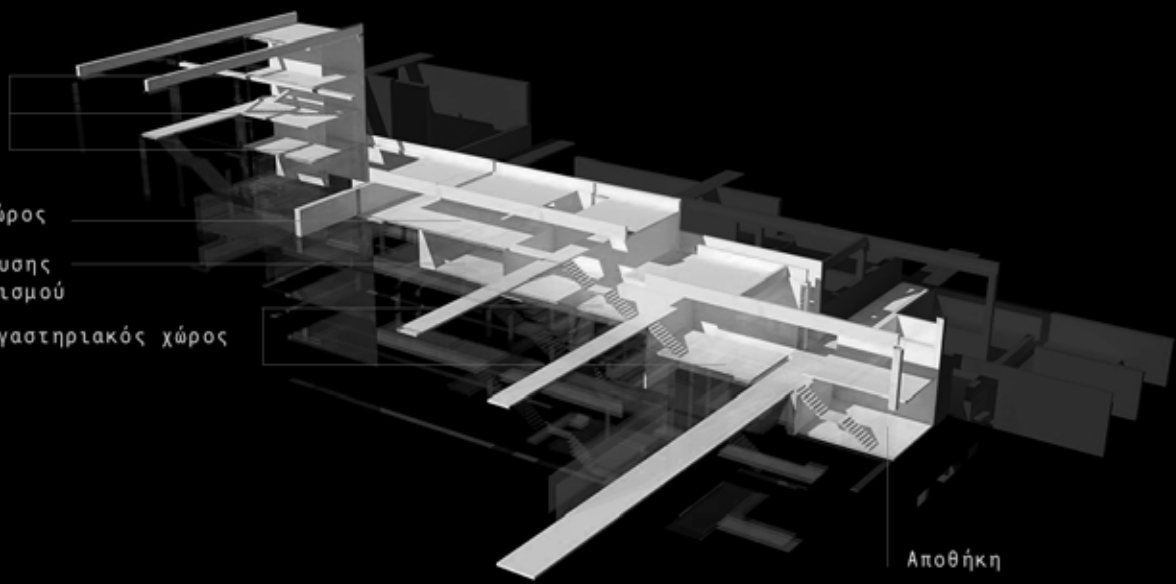
Ιενώνες

Εκθεσιακός χώρος

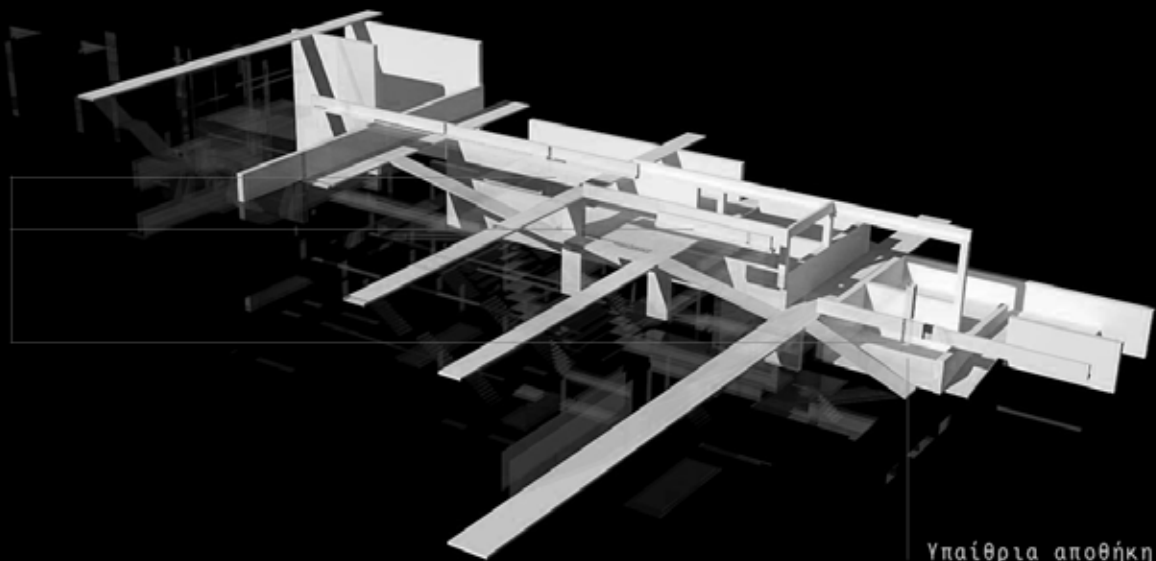
WC/ Χώροι αποθήκευσης
εργαλείακτου εξοπλισμού

Εργαστηριακός χώρος

Αποθήκη

Υπαίθρια
εργαστήρια

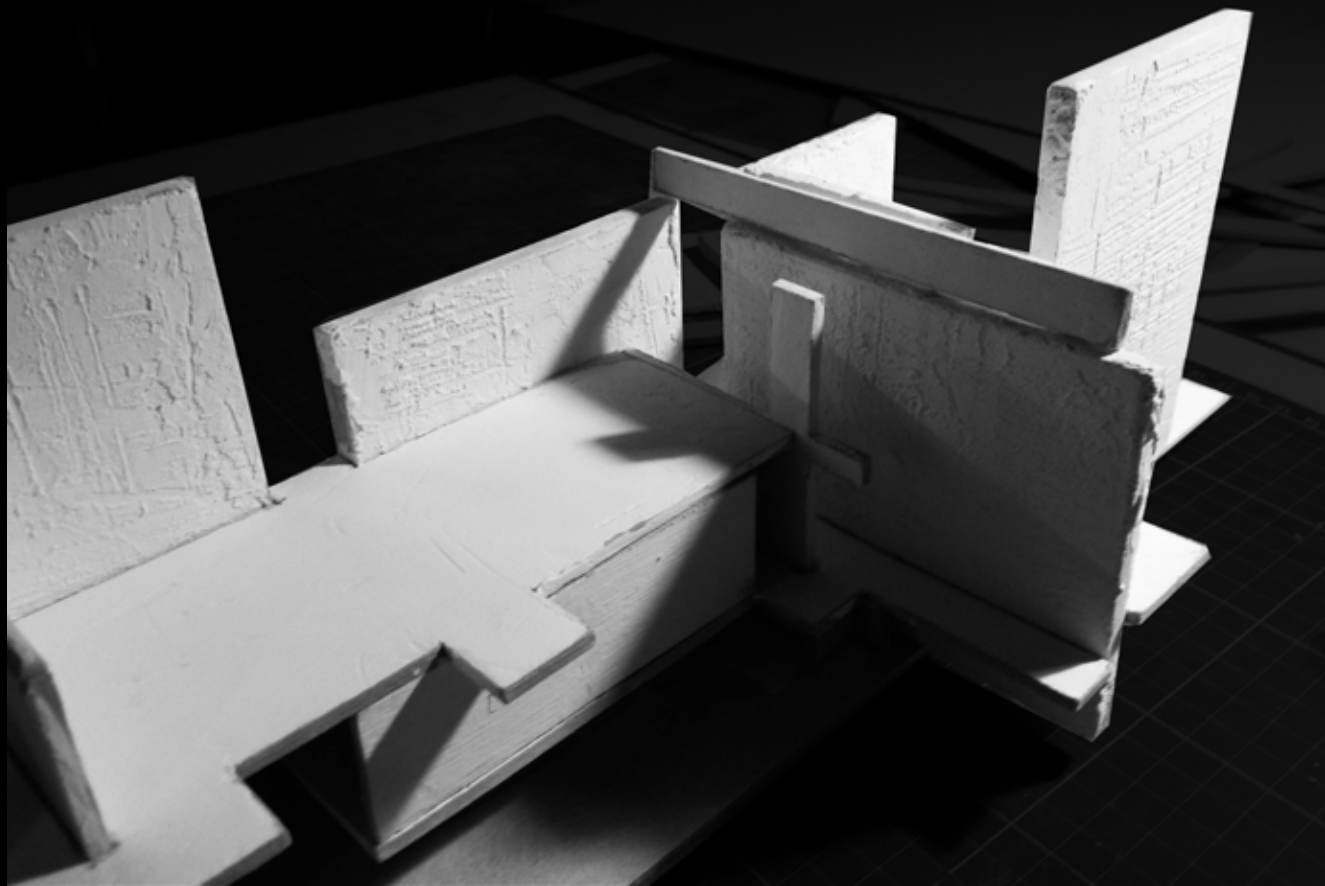

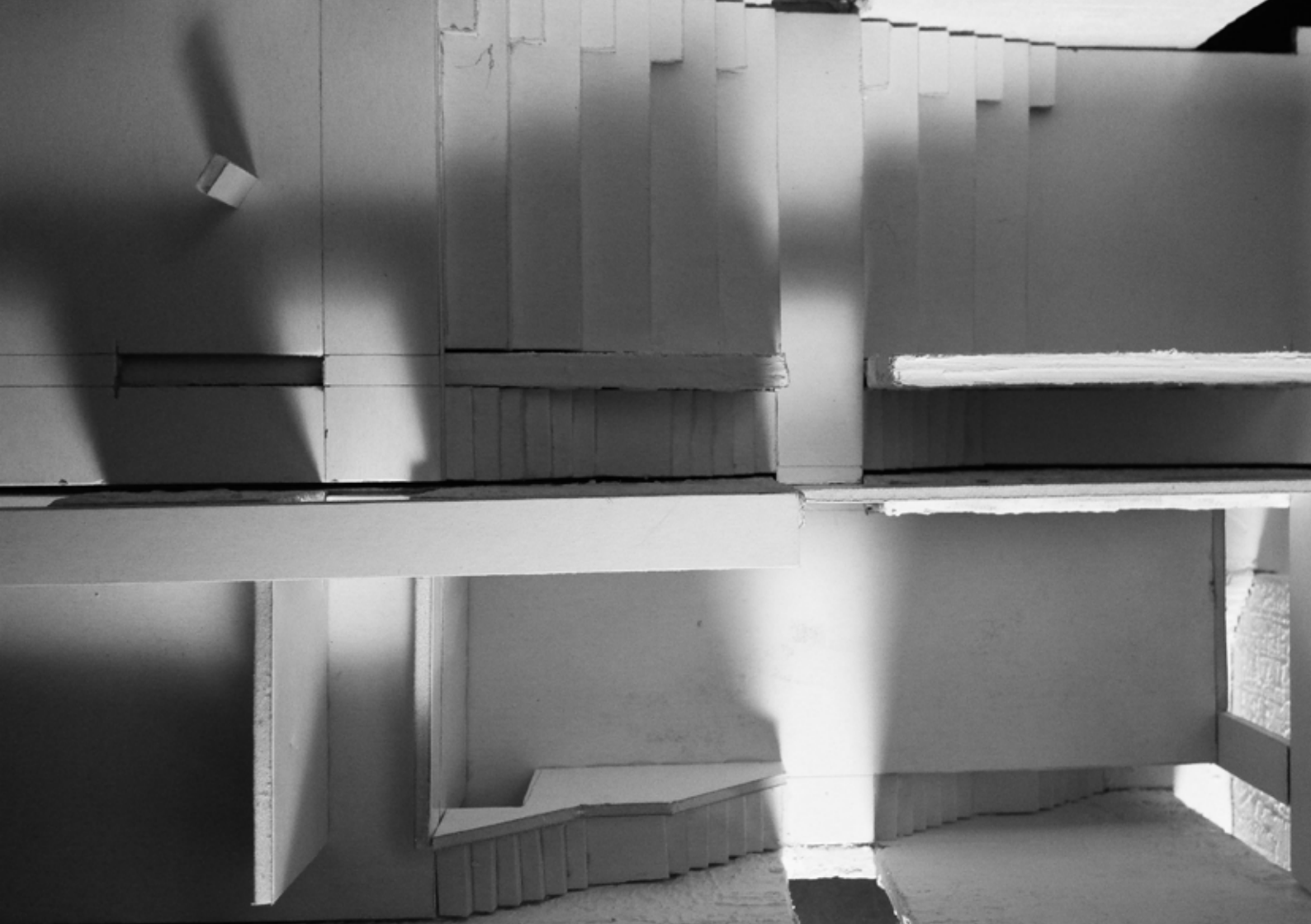
Υπαίθρια αποθήκη

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΡΟΠΛΑΣΜΑΤΩΝ

_ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ 1:100

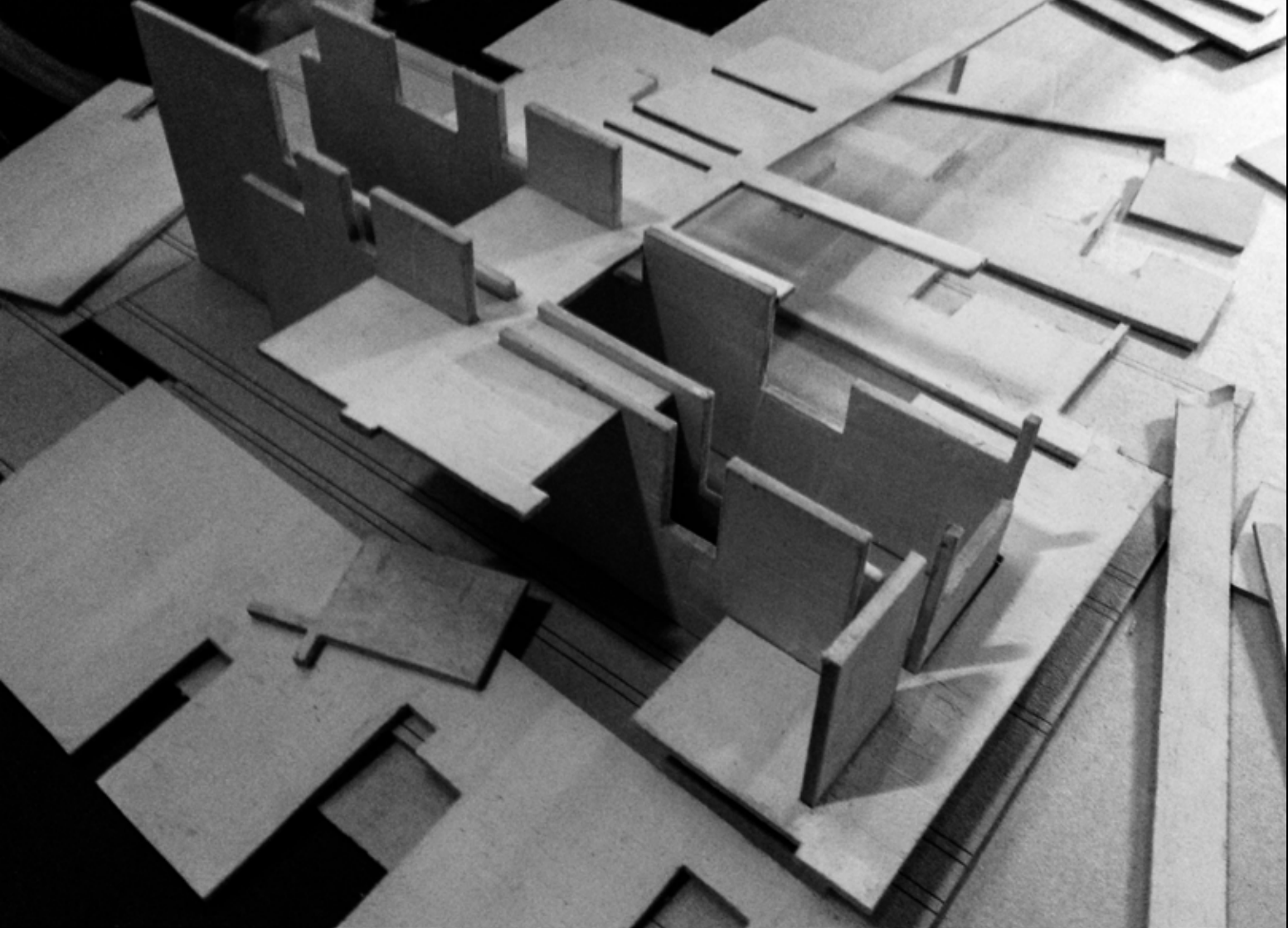

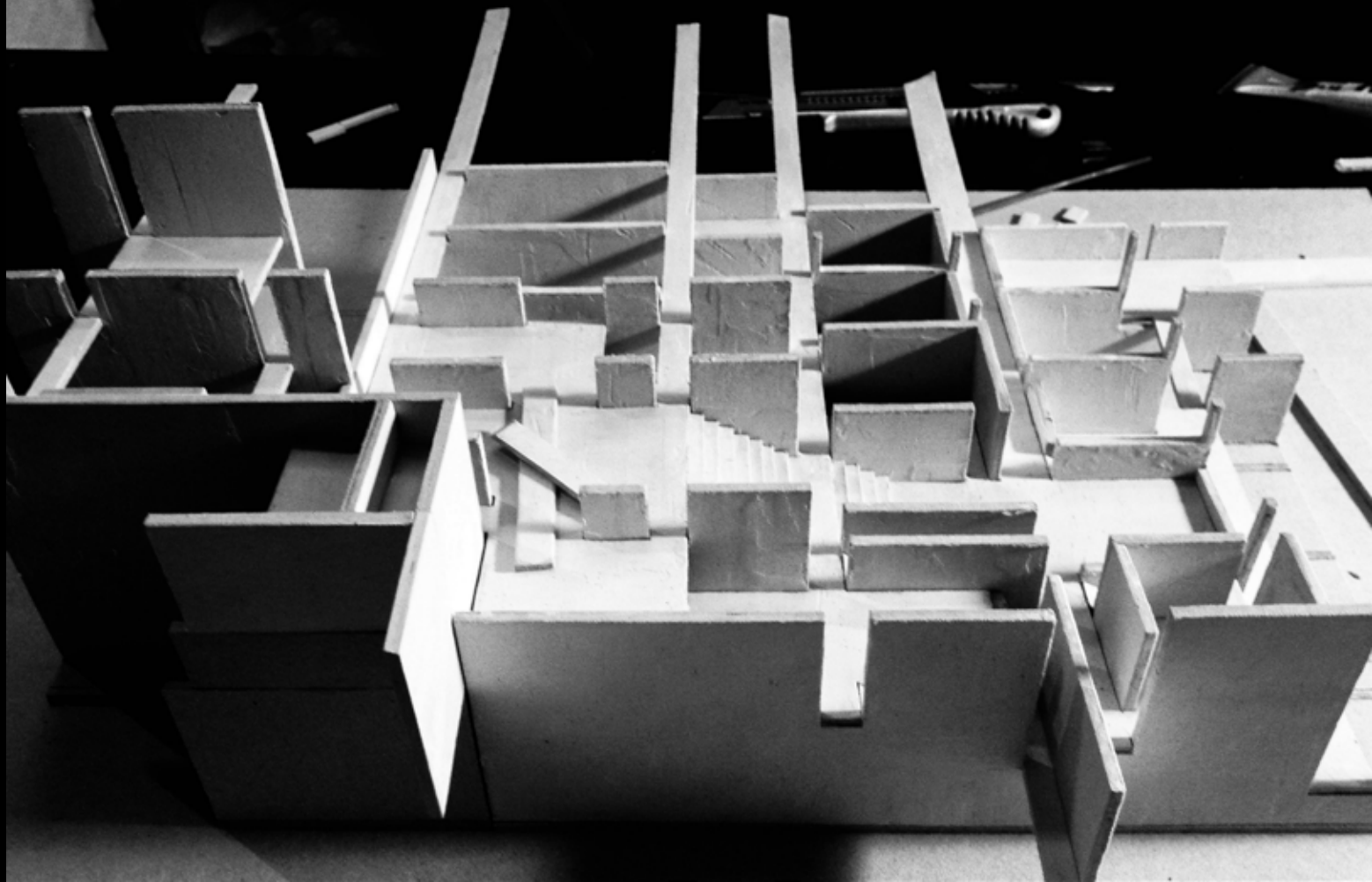

_ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ 1 : 100

_ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΤΑΣ 1:200

_ΤΕΛΙΚΗ ΜΑΚΕΤΑ 1:200

